Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР.

48 йил чиқиши
№ 201 (13.463).
3 СЕНТЯБРЬ 1966 йил
ШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

ФАРҒОНА МЕХАНИЗАТОРЛАРИ КЕНГАШИ

Фарғона пахтакори этак тутиб далага чиқди. Пахта этакка тушди. Терим бошланди. Лекин етиштирилган мўл ҳосилнинг қисқа муддатларда нобуд қилмай йиғиб-териб олиш учун яна нималар қилиш керак, яъни қандай ташкил этиш лозим? Охунбобоев районидаги «Ленин йўли» колхозида бўлиб ўтган механизаторлар область кенгашида пахтакорлар шу ҳақда гаплашиб олдилар. Бу маслаҳат-кенгашга 3 мингдан ортиқ механизаторлар, бригада бошлиқлари, хўжалик раҳбарлари, қишлоқ хўжалик мутахассислари, партия ва совет ташкилотларининг ходимлари қатнашдилар.

Ҳамманинг фикри бир жойдан чиқди. Теримни тезлаштиришга машиналар мададкор бўла олади дейишди. Машинани қандай ишлатиш, машина теримини қандай ташкил этиш ҳақида илғор механизаторлар, хўжалик раҳбарлари ўз тажрибаларини ўртоқлашдилар.

Кўп йиллардан бери ғўза қатор ораларини ишлаб, машинада пахта тераётган Ленинград районидаги Энгельс номли колхоз республикада хизмат кўрсатган механизатор [illegible] Насриддинова, ҳамма майдонлардаги пахтани фақат машиналарда териб олиш ташаббуси билан [illegible] Охунбобоев районидаги Карл Маркс номли колхоз раиси Ҳ. Марозиқов ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Фарғона механизаторлари янги мажбурият олишди. Улар яппи ҳосилнинг камида 30 процентини агрегатлар бункеридан тўкишга сўз бердилар. Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов иштирок этди ва нутқ сўзлади.

М. МАНСУРОВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ДАЛАМИЗДА 35 АГРЕГАТ ИШЛАЙДИ

Баҳорда об-ҳаво бир мунча ноқулай келган бўлсада, ёз кунлари деҳқон учун жуда қулай келди. Бинобарин, ғўзасини маромида суғорган, озиқлантирган, қатор ораларини [illegible] культивациялаган деҳқон кутилганидан ҳам зиёда ҳосил тўплаб олди. Ҳа, бу йилги ёз пахта учун жуда қулай келганлигини ҳосил [illegible] ҳам кўриниб турибди.

Ҳатто август ойи ҳам бир мунча иссиқ келди. Натижада кўсакларнинг тезроқ етилиши ва очилиши учун катта имконият яратилди. Гуллар, кўсаклар тағин ҳам кўпайди. Биздаги ҳам шундай, 1200 гектар майдондаги ғўза [illegible] серҳосил бўлиб ўсмоқда. Олди кўсаклар бирин-кетин очила бошлади.

Пахтакорларимиз вегетациянинг энг қизғин дамларида ҳар гектардан 25 центнердан ҳосил кўтаришга сўз берган эдилар. [illegible]

[illegible] сақ бўлиб қолганлигига қарамасдан, тракторларга ҳимоя тўсиқлари ўрнатиб, қатор ораларини культивация қилишни давом эттиряпмиз. Йиғим-теримга оммавий равишда киришгунимизча ғўзаларни парвариш қилаверамиз.

Озиқлантиришни июлнинг охирларида тўхтатган эдик. Бу ғўзаларнинг бўйига эмас, энига ўсишига, ҳосил нишоналарининг кўпайишига ижобий таъсир кўрсатди. Лекин биз ғўзаларга маҳаллий ўғит беришни тўхтатмадик. Гўнгни «шарбат» усулида оқиздик. Ғўзалар янада барқ уриб ўсиб, кўсаклари кўпаяверди.

Ўтган йили яппи ҳосилнинг 61 процентини машиналарда териб олган эдик. Бу йил машина терими кўламини тағин ҳам кенгайтиришга қарор қилдик. Сирдарё область механизаторларининг яқинда бўлиб ўтган IV слётида ўз устимизга конкрет мажбурият олдик. Ана шу мажбуриятга кўра бу йил етиштирилган пахтанинг 70 процентдан зиёдроғини «зангори кема»ларда саранжом-саришталаб оламиз. Тағин икки-уч йилдан кейин пахта теримини 90-95 процент машиналаштириш учун курашяпмиз.

Машина териминнинг муваффақияти ғўзаларнинг машинабоп қилиб ўстирилишига боғлиқдир. Биз машина теримига эрта баҳорданоқ тайёргарлик кўрганмиз. Яъни чигитнинг текис экилишига, унинг қийғос ундириб олинишига, [illegible]

[illegible] Бу йил далаларимизда 35 та агрегат ишлайди. Бу агрегатларга 72 та механик-ҳайдовчини бириктириб қўйдик. [illegible] Сарсенбек Тулепов, Умрзоқ Тулегенов, Кенгес Назимбоев, Михаил Шабанов сингари илғор механизаторларимиз [illegible] машина бункеридан 150 тоннадан пахта тўкишга аҳд қилишган. Улар ўтган йили ҳам машина терими планини 200 процентдан ошириб адо этишган эди. [illegible] га ишонамиз.

Механизаторларимиз пахта йиғим-теримига катта тайёргарлик кўрдилар. Даставвал, терим агрегатларини сифатли ремонтдан чиқариб қўйдилар. Ремонт қилинган ҳар бир машина текширишдан ўтказилди ва запас қисмлар билан таъминланди. Автоприцеплар ҳам тўла-тўкис ремонтдан чиқарилган. Пахта пайкалдан бевосита тележкаларга ағдарилиб, қабул пунктларига етказиб берилади.

Колхоз правлениеси ва бошланғич партия ташкилоти бу йилги ҳосил йиғим-теримини уюшқоқлик билан ўтказиш юзасидан бир қатор тадбирлар ишлаб чиқдилар. Шу тадбирларга кўра, тағин бирнеча кундан кейин ғўза баргларини сунъий усулда тўктиришга киришамиз. Дефолиация ўтказилган майдонларда бир ҳафтадан кейин машина терими бошлаб юборилади. Гоафикни асосан машиналар ишга тушгач, кунда йиллик планнинг камида 4 проценти миқдорида пахта тайёрланишига эришамиз.

Бизнинг тадбирларимиз ҳосилни мумкин қадар тезроқ йиғиштириб олишга ва йиллик планни ҳамда социалистик мажбуриятни муддатидан илгари адо этишга қаратилган. Бунинг уддасидан чиқишимизга ишонаверинг.

Ш. ТУРҒАНБОЕВ,
Пахтаорол районидаги Абай номли колхоз раиси.

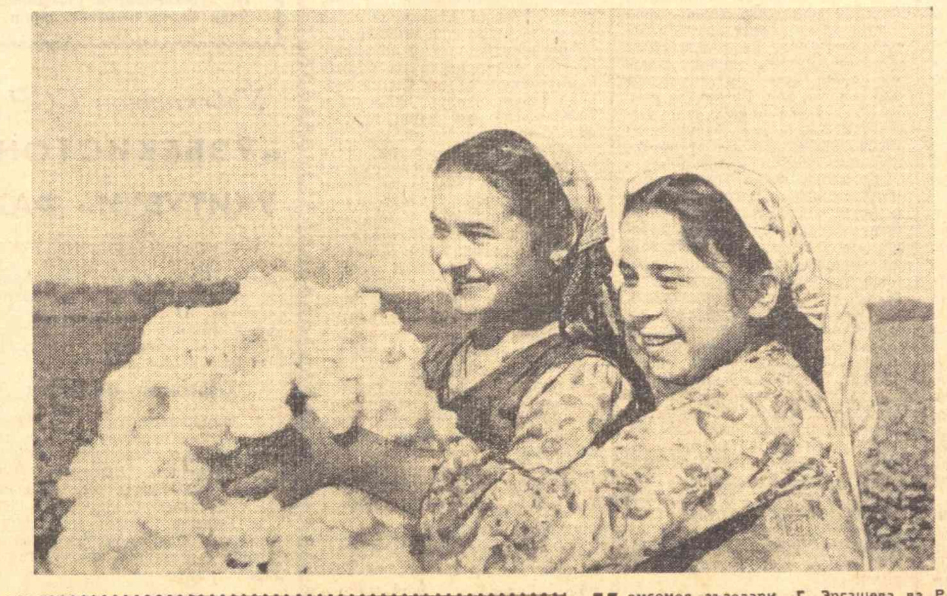

Комсомол аъзолари Г. Эргашева ва Р. Абдуллаева ўртоқлар Наманган районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг пешқадам теримчиларидан ҳисобланади. Мавсумда 10 тоннадан «оқ олтин» териб топшириш мажбуриятини олган бу теримчилар ҳар куни хирмонга 100-120 килограммдан пахта тўкяптилар. Ҳозиргача уларнинг ҳар бири хирмонга 300 килограммдан ошириб пахта тўкдилар.

Е. Корниенко фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

ДЕФОЛИАЦИЯ БОШЛАНДИ

Сурхондарё областидаги «Янгиобод» совхозининг меҳнаткашлари бу йил она-Ватанга 9 минг тонна пахта етказиб бериш, етиштирилган ҳосилнинг 73 процентини «зангори кема»ларда териш ҳақида сўз беришган. Совхознинг кўпчилик механизаторлари ўз зиммаларига конкрет мажбуриятлар олишди. Жумладан, Жўра Жуммаев, Султон Файзиев, Мардай Қурбонназаров, Жўракобил Жуманазаров ва Бозор Чориев ўртоқлар мавсумда 200-210 тоннадан пахта теришни мўлжаллашмоқда.

Хўжалик пахтакорлари ғўза баргини барвақт ва сифатли тўктириш — машина терими муваффақиятнинг гарови эканлигини назарда тутиб, дефолиацияни бошлаб юбордилар. Шоберди Исмоилов, Алимардон Маматов, Эшмўмин Эргашев, Абдулла Маманазаров, Абдусалом Шернаев ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг ҳар бирида ҳозирнинг ўзидаёқ ўнлаб гектар майдонга дори сепилди.

Шунингдек, «Комсомолобод» ва «Советобод» совхозларида ҳам дефолиация бошлаб юборилди.

Т. УБАЕВ.

КЎРИК-СЕМИНАР

Бу йил Хоразм областида пахта ҳосилининг учдан бир қисми «зангори кема»ларда терилади. Машинада териш учун 45 минг гектар ер ажратилди. Фан ва тажриба шуни исботлаб бердики, машина териминнинг муваффақияти, энг аввало, дефолиацияни ўз вақтида ва сифатли ўтказишга боғлиқ. Хоразмликлар қайси дефолиантни ишлатиш яхши самара беришини амалда синаб кўриб, ғўза баргини тўктиришда фолекс область шароитида кўпроқ фойдали эканлигини аниқладилар. Бу йил машина теримига ажратилган деярли ҳамма майдонда ғўза баргини фолекс ёрдамида тўктиришга қарор қилинди. Фолексни ишлатиш тартиби бошқа препаратларни ишлатишдан фарқ қилади.

Фолекс билан дефолиация ўтказиш қоидалари юзасидан яқинда Шовот районидаги Чкалов номли колхозда кўрик-семинар бўлиб ўтди. Агроном-энтемологлар, сигналчилар, қишлоқ хўжалик органларининг ходимлари дефолиация жараёнини амалда кўрдилар. Семинарда дефолиацияни ўтказиш муддати, дефолиантни тайёрлаш тартиби, самолётларнинг учиш қоидалари билан танишилди. Дефолиация ўтказганда янги препаратни агротехника талаби асосида ишлатиш юзасидан кенг фикр олишув бўлди. Семинар охирида область партия комитетининг секретари Э. Эшчонов машина теримини ўтказиш соҳасидаги вазифалар ҳақида гапирди.

Пахтазор хабарлари

Пастдарғом районидаги «Коммунизм» колхозининг Абдували Йўлдошев бошлиқ бригадаси аъзолари 102 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 45 центнердан ҳосил етиштириш юзасидан берган ваъдаларининг устидан чиқиш учун курашиб, ҳозирнинг ўзидаёқ ҳар туп ғўзада 10-12 тадан бўлик кўсак ҳосил қилишга эришдилар.

Т. Бўронов.

* * *

Пайариқ районидаги «Даҳбед» совхози ҳузурида ташкил этилган механик-ҳайдовчилар тайёрлаш курсини механизаторларнинг янги отряди тамомлаб чиқди.

И. Ғиёсов.

* * *

Шаҳрисабз районидаги Навоий номли колхознинг Файзи Қурбонов бошлиқ бригадаси далаларида мўл ҳосил тўпланди. Бригада аъзолари бу йил 72 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» териб олишни мўлжаллашмоқда.

Р. Байтуллаев.

* * *

Еттисой районидаги «Красний луч» колхозининг пахтакорлари ғўза парваришини ҳосил йиғим-терими бошлангунгача давом эттирамиз, деган шиор остида далаларда унумли меҳнат қиляптилар.

Ж. Камолов.

Ўзбекистон ССР областларида ғўзаларни дефолиация қилишнинг бориши тўғрисида шу йил 2 сентябргача бўлган МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида.

Тошкент	10,34	Қашқадарё	0,27
Сирдарё	0,93	Сурхондарё	13,44
Фарғона	0,21	Хоразм	—
Андижон	0,26	Қорақалпоғистон АССР	4,98
Самарқанд	0,76	Республика бўйича	3,22
Бухоро	1,11		

КЎПМИНГ КИЛОГРАММЧИЛАР

Қарши районидаги «Пахтакор» колхозининг Шойиқул Шодиқулов бошлиқ бригадаси пахтакорлари бу йил 90 гектар майдоннинг ҳар гектаридан давлатга 35 центнердан «оқ олтин» сотиш мақсадида баракали меҳнат қилишди. Экин агротехника қоидалари асосида сифатли парвариш қилинди ва серҳосил қилиб ўстирилди. Бригада аъзолари кўсакларнинг эртароқ очилишини таъминлаш учун барча имкониятларни ишга солдилар. Чунки, ҳосил қанча эрта етилиб, уни йиғиб-териб олишга барвақт киришилса, давлат планини эрта муддатларда бажариш имконияти вужудга келади.

Бригада аъзолари ўз олдиларига қўйган мақсадларига эришдилар ва колхозда биринчи бўлиб ҳосил йиғим-теримини бошлаб бердилар. Теримнинг биринчи кунданоқ бу ерда кўпминг килограммчилар ҳаракатига қўшилган чеварларнинг мусобақаси қизғин тус олди. Зуҳра Очилдиева, Наъро Исоқова, Истат Шойиқулова, Бибимо Ризоқулова ва Сафаргул Авазова сингари илғорлар ўз маҳоратларини кун сайин ошириб, ҳозир кунига 150-180 килограммдан юқори сифатли пахта теряптилар. Кўпминг килограммчиларнинг ғайрат-ташаббуси туфайли бригадада ҳар куни хирмонга 5-6 тонна пахта уюляпти. Бу — йиллик планнинг 2,5-3 процентини ташкил этади.

С. БОҚИЕВ.

СУРЪАТ КУЧАЙМОҚДА

Коммунист Мамадали Жўраев бошлиқ бригада аъзолари Андижон районидаги Свердлов номли колхозда ҳосил йиғим-теримини биринчи бўлиб бошлаб бердилар. 65 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 32 центнердан пахта етиштириш ҳақида сўз берган бригада коллективи олинган мажбуриятни тўла қоплайдиган даражада мўл ҳосил етиштирди ва ҳозир уни йиғиб-териб олишни уюшқоқлик билан давом эттиряпти.

Бригада теримчиларининг кўпчилиги кўпминг килограммчилар ҳаракатига қўшилиб, мавсумда 10-15 тоннадан пахта териш ҳақида ваъда беришди. Аҳдига вафодор илғорлардан Барчиной ва Юлдузхонлар ҳар куни хирмонга 110-120 килограммдан пахта териб тўкишмоқда. Ўлмасхон Эсонова, Тожихон Акбарова, Хосиятхон Умировалар эса уларга тенглашишга ҳаракат қилишяпти. Шу туфайли бригадада пахта териш ва тайёрлаш суръати тобора кучаймоқда.

Р. ЭМИНОВ.

ҲОСИЛ МАШИНАДА ТЕРИЛАДИ

Оққўрғонликлар изидан

Бухорода бу йил сув танқислиги сезилмади. Лекин, ниҳол ердан бош кўтариб, ўзини ростмана ўнглаб олмасдан Қизилқумдан эсган қаттиқ шамол мурғак экиннинг анча қисмини нобуд қилди. Дала меҳнаткашлари механизмлар кучига таяниб, бир неча ўн минг гектар ерга чигитни қайта экдилар. Бу майдонларнинг ғўзаси ҳозир ҳамманинг диққат марказида турибди.

Ромитан, Вобкент, Ғиждувон, Навоий районларидаги қатор хўжаликларнинг деҳқонлари қайта экилган майдонлар ниҳолига алоҳида эътибор бермоқдалар. Дала ишларига қўшимча ишчи кучи, техника ресурслари сафарбар этилаётир. Биргина Навоий районида кейинги кунларда ғўза қатор ораларига ишлов бераётганларнинг сони 2,5 минг киши кўпайди. Райондаги «Қизил Октябрь», «Қизил Ўзбекистон», «Бухоро» колхозлари, «Нарпай» совхози далаларида ҳосилга ҳосил қўшиш давом этмоқда. «Нарпай» совхози пахтазорларида ҳозир 60 дан ортиқ чопиқ трактори, 180 сувчи, 1500 дан ортиқ ишчи кучи ғўза парваришида фаол қатнашаётир. А. Исломов, Б. Йўлдошев, Д. Алиев сингари уста механизаторлар культиватор олдига тўсиқлар ўрнатиб, кунига 4,5 гектардан майдондаги ғўза қатор ораларида культивация ўтказмоқдалар.

«Нарпай» совхозининг миришкор деҳқонлари оққўрғонликларнинг қимматли ташаббусига якдиллик билан қўшилиб, ҳосилнинг қарийб 70 процентини машинада теришга қарор қилдилар. Совхоз механизаторлари ўтган йили областда биринчи бўлиб машина терими планини 22 кунда 150 процент қилиб адо этган эдилар. Салкам 4000 тонна «оқ олтин» бункерлардан тўкилган эди. Механик-ҳайдовчиларнинг ғайрат кўрсатиб ишлагани туфайли фақат машина теримидан совхоз 125 минг 562 сўм фойда кўрди. Бир центнер пахтанинг таннархи илгариги йилларга қараганда 12-14 сўм арзонлаштирилди.

Совхоз ишчилари бу йил катта-катта майдонларда ғўзани машинабоп қилиб ўстирмоқдалар. Асосий майдонларда машина терими бошлангач, ҳар куни давлатга йиллик планнинг 4,5-5 проценти миқдорида «оқ олтин» топширилади. Машина терими планини 18 иш кунида, йиллик пахта тайёрлаш давлат плани 40 кунда бажарилади. Бунинг учун мавжуд 150 та терим агрегатининг тўла қувват билан 1,5-2 сменада ишлаши таъминланади.

Совхоз деҳқонларининг яхши хислати бор. Улар ерни шудгорлаётганда ҳам, ерга чигит қадаётганда ҳам машина теримини ўйлайдилар. Экинни суғорганда, озиқлантираётганда, қатор ораларига ишлов бераётганда машина терими уларнинг кўз ўнгида туради. Дарҳақиқат, эндиликда машина деганлар, техникага таянганлар ютади. Совхоз азаматлари бу йил она-Ватанга 11 минг тонна «оқ олтин» етказиб берадилар. Ҳосилнинг қарийб 7000 тоннаси «зангори кема»ларда териб олинади. Жами ҳосил тайёрлов пунктларига қоп-қанорсиз етказиб берилади.

Хўш, машина теримига ажратилган майдондаги экиннинг ҳолати қандай? Ғўза бир текис, бегона ўтлардан холи, серҳосил бўлиб ўсмоқда. Совхоз бош агрономи Т. Рисаев, бўлим бошлиқлари Т. Ғафуров, И. Тоҳиров, механик-ҳайдовчилар Х. Ибодов, Д. Мустафоев, А. Исломов ва бошқа ўнлаб машина теримининг жонкуярлари «зангори кема»лар оралайдиган пайкалларни диққат билан кузатиб турипшибди. Ҳар бир карта четига махсус тахтачалар қоқилган. Унда шу майдоннинг ҳосилини ким, қачон, қайси машина билан териб олиши қайд қилинган.

Совхознинг 3-, 4- ва 5-бўлимларида ҳам машина теримига тайёргарлик билан боғлиқ бўлган ишлар сифатли бажарилаётир. Хўжаликда ҳозиргача 80 та «ХТ-1,2» 59 та «ХВС-1,2» маркали пахта териш машинаси, 19 та кўрак териш ва чувиш машинаси мавсумга шайлаб қўйилди. Совхоз устахоналарида тажрибали слесарь Очил Урунов бошлиқ бир группа механикларнинг қўли-қўлига тегмайди. К. Назаров, М. Муродов, Ж. Молиев каби механиклар ҳар бир агрегат, автомашина, прицепнинг мавсумда аъло даражада ишлашини кўзлаб, соз ва сифатли ремонт қилишаётир.

Хўжаликда йўл, кўприк, тошторозиларни ҳозирлаш ҳам авж олган. Совхоз ишчиларининг йиғим-теримда юксак унум билан ишлашлари учун барча қулайликлар яратилган. Мавжуд дала шийпонлари безатилди. Далада ишлаётганлар учун қовун-тарвуз ва мевалар етказиб бериш графиги ишлаб чиқилган. Хуллас, «Нарпай» совхозининг пахтакорлари беш йилликнинг биринчи йилини яхши кўрсаткичлар билан якунлаш тараддудини кўрмоқдалар.

Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СССР МУДОФАА МИНИСТРИНИНГ БУЙРУҒИ

СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали Р. Я. Малиновский ҳарбий хизматчиларни СССР Қуролли Кучлари сафидан бўшатиш ва ҳақиқий ҳарбий хизматга навбатдаги чақириқ тўғрисидаги буйруқни имзолади.

Буйруқда, жумладан, бундай дейилади: белгиланган хизмат муддатларини ўтаб бўлган ҳарбий хизматчилар бўшатилиши муносабати билан 1947 йилда туғилган гражданлар, шунингдек чақириқ ёшида бўлганлари ҳолда, чақириқни кечиктириш муддати тугаган ва тенгдошлари ҳақиқий ҳарбий хизматни ўтаётган гражданлар Совет Армияси, Ҳарбий Денгиз Флоти, чегара ва ички қўшинлар сафига ҳақиқий ҳарбий хизматга чақирилади. (ТАСС).

ХУШ КЕЛИБСИЗ, ҚАРДОШЛАР!

2 сентябрда Тошкент вокзалида қувончли учрашув бўлиб ўтди. Шаҳар ёшларининг жуда кўп вакиллари Ханойдан ўқиш учун Тошкентга келган вьетнамлик йигит ва қизлардан катта бир группасини қардошларча қўл қисиб табрикладилар.

Табассум, гуллар, бағирга босишлар, дастлабки танишишлар бошланади. Барваста бир йигит ўзини таништира кетди: Дин Нгок Лан — бинокор техник. Инженер бўлишни истайман. Мен ва диёрингизга келган тўқсон ўртоғимнинг ҳаммаси Совет Ўзбекистонида, мардлик шаҳри бўлган Тошкентда яшаш ва ўқиш шарафига муяссар бўлганлигимиз билан фахрланамиз.

Доан Ни Куонг билан Фан Дин Мо ўрта мактабни тамомлаб чиққанларидан кейин бир неча йил давомида савдо шохобчасида ишлаганлар. Ҳозир эса улар енгил саноат инженерлари бўлиш ниятидадир. Улар ўзларининг бу орзуларига эришишларига аминдир.

— Совет Иттифоқида биз ўзимизни азиз дўстлар орасида яшагандек ҳис этмоқдамиз, — дейди Куонг. — Ҳамшаҳарларимиздан анча киши Тошкентда ўқиб турибди. Бу ерда уларга қандай зўр ғамхўрлик қилинаётганлигини биз яхши биламиз. (ЎзТАГ).

ЁЗУВЧИНИНГ ТАЛАНТИ — ТИНЧЛИККА ХИЗМАТ ҚИЛСИН!

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИ ЁЗУВЧИЛАРИГА

МУРОЖААТ

Азиз дўстлар ва биродарлар!

Биз, совет ёзувчилари, Осиё ва Африка мамлакатларининг ёзувчилари билан алоқа қилувчи Совет комитетининг кенгайтирилган мажлисига тўпландик. Чет мамлакатлардан келган кўпгина дўстлар иштироки билан кенг миқёсда фикрлашиб олдик. Ҳаракатимизнинг энг муҳим масалалари: қаҳрамон Вьетнам халқига совет ёзувчиларининг ёрдамлашуви, қитъаларимиздаги барча ёзувчиларнинг кучлари бирлигини мустаҳкамлаш, ҳозирги замон адабиётида миллий озодлик ҳаракати мавзуларини ёритиш масалалари муҳокама қилинди.

Мамлакатимиз халқлари социалистик революция оловида қайнаб, озодлик ва мустақилликни қўлга киритдилар ҳамда катта ва кичик миллатларнинг тенглигига асосланган янги ижтимоий тузум туздилар. Осиё, Африка ва Латин Америкаси халқларининг озодлик курашини ҳамиша қатъият ва беғаразлик билан қўллаб-қувватлаб келдик ва қўллаб-қувватлайберамиз.

Ёзувчилар ўз мамлакатларидаги ва бутун дунёдаги прогрессив революцион кучларнинг курашида ўзларининг бадиий асарлари билан қатнашмоқдалар. Бундай қатнашиш уларнинг виждонан бурчигина бўлиб қолмасдан, шу билан бирга фахрланишга ҳам арзийдиган ишларидир.

Деҳли, Тошкент ва Қоҳирада ўтказилган конференциялар Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг ҳаракатидаги шонли босқичлар бўлиб қолди. Бу ҳаракат ўз талантини ўз халқига хизмат қилдираётган адиблар интернационал бирдамлигининг ифодасига айланди.

Ҳозирги вазият Осиё ва Африка ёзувчиларидан янги ва тағин ҳам қатъият билан биргаликда ҳаракат қилишни, Американинг Вьетнамдаги йиртқичларча агрессиясига қарши чиқаётган, Осиёда, Африкада ва Латин Америкасида барча империалистларга, эски ва янги мустамлакачиларга қарши курашаётган ҳамма кишиларнинг сафларини тағин ҳам кўпроқ жипслаштиришни алоҳида куч билан талаб этмоқда.

Тошкент руҳини ривожлантириб, биз қитъаларимиздаги адибларнинг дўстона сафларини бузаётганларнинг ҳаммасига қарши чиқмоқдамиз. Адибларнинг бирлигини бузишга, ихтилофларни сунъий равишда кескинлаштириб, ғанимлик ва ғирромлик билан мунозаралар олиб бориб, адибларни муштарак вазифалардан чалғитишни йўл қўйиб бўлмайдиган иш деб ҳисоблаймиз. Аввалгидек ҳозир ҳам биз Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг ҳаракати гуманизм ва демократия идеалларига, империалистик зулмдан қутилиш учун, халқларнинг иқтисодий ва маданий тараққиёти учун, уларнинг тўла тенг ҳуқуқлилиги ва дўстлиги учун олиб борилаётган курашга асосланиб, сиёсий, диний ва бошқа хил қарашларида муайян тафовутлар мавжуд бўлиб ва давом этиб келаётган одамларни бирлаштириши лозим, деб ҳисоблаймиз.

Осиё ва Африка халқларининг чин манфаатлари шу икки буюк қитъа маданияти арбобларининг барча кучларини жипслаштиришни ҳамда уларнинг бутун дунёдаги прогрессив кишилар билан алоқаларини мустаҳкамлашни ҳар қачонгидан кўра кўпроқ талаб этмоқда. Инсоният яратган буюк цивилизация барча халқларнинг муштарак мулкидир. Шу мулкни тараққиёт душманларидан ҳимоя қилиш, бойитиш ва ривожлантира бериш бизнинг муштарак ишимиздир.

Азиз ҳамкасб биродарлар — Осиё ва Африка мамлакатларининг ёзувчилари!

Совет ёзувчилари сизларнинг олиҳиммат фаолиятингизни чуқур хайрихоҳлик билан кузатиб турибдилар. Сизларнинг ҳар бир ютуғингиз ҳаммамизни қувонтирмоқда. Бирлик ва бир-биримизни ҳурматлашдек бузилмас принципларга асосланган ўртоқларча ҳамкорлигимизни бундан буён ҳам мустаҳкамлай беришга маҳкам бел боғлаганмиз. Ёзувчиларнинг алоқаларини янада ривожлантирмоқ, адабиётчиларнинг учрашувларини ташкил этмоқ, Осиё ва Африка ёзувчиларининг асарларини Совет Иттифоқида таржима ва нашр қилиш ишларини кенгайтирмоқ учун қўлимиздан келган ҳамма чораларни кўрамиз.

Жамиятни революцион негизда янгилаш йўлида иш олиб бораётган одамларга маънавий ҳаётни бойитадиган ҳамда курашчилар ва курувчилар кучига куч қўшадиган буюк санъат даркор.

Ёзувчининг таланти — халққа хизмат қилсин, социал тараққиёт ва тинчликнинг буюк ишига хизмат қилсин!

БОКУ, 1966 йил 1 сентябрь.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

ОТАШ ҚАЛБЛИ КИШИЛАР

О, она ер! Бунчалар серишва, серюз, фусункор бўлиб кўринасан кўзимга. Ҳар гал қўлимга қалам олар эканман сенинг сеҳрингга, мафтункор жилваларингга маҳлиё бўлиб қоламан. Бироз ғуборланиш эсларканман қалбинг тўла жаҳонўзларинг, ҳусну-латофатинг билан ҳамиша намоён бўласан. Зотан, биз табиатни, она ерни сахий деймиз. Ахир, у сахий бўлмаганда шунча гўзалликни, латофатни бериб қўярмиди? Она ер шунчалар дилрабо, гўзал бўлармиди?

Мана, шомолдаргач узум тилла ранг касб этди. Полизларда қовун-тарвузлар ғарқ пишди. Пахтазорларда «оқ олтин» дурдоналари. Буларни ўйлаганингда, меҳр билан боққанингда ҳамма вақт ана шуларнинг яратувчилари бўлган азиз Инсон кўз олдингга бўлади.

Баъзан чуқур ўйга толасан киши. Борлиқнинг гултожи бўлган инсоннинг мўъжизакорлиги, санъаткорлигига қойил қоласан. У истаса Марс қулоғига исирға тақади, истаса қақраган чўлда боғ-бўстон яратади.

Бир томони уфққа туташиб кетган кенг адирлар бағридан тортиб олинган майдонларда баравж ўсаётган серҳосил ғўзаларга, шакардан-ширин қовун-тарвузлар ғарқ пишиб ётган полизларга меҳр билан телмуриб, бир оз ҳаёлга чўмган партком секретари Маҳаммадали Каримов юқоридаги мулоҳазаларга борган бўлиши ажабланарли эмас.

Дарҳақиқат, колхоз коммунистлари қурилишда ҳам, янги ерларни ўзлаштиришда ҳам, ҳосилдорликни кўтаришда ҳам ҳамиша карвонбоши. Колхозда кўзга кўринарли нимаики иш қилинган бўлса, барчасига коммунистлар етакчилик қилдилар.

Мана ҳозир ҳам тўрт юз метр узунликдаги насосдан адир бағрига сув чиқяпти. Ана шу насосни ўрнатган ҳам, адир бағрига биринчи чангал урганлар ҳам коммунистлар. Партком секретари ана шуларни ўйлаб турарди ҳозир.

Биз колхоз партия комитетининг секретари ўртоқ Маҳаммадали Каримовни янги ўзлаштирилиб, мўл-кўл ҳосил етиштирилаётган Тайпанг массивида учратдик.

— Колхоз партия ташкилоти ҳисобида 150 дан ортиқ коммунист бор, — деб ҳикоя қилади партком секретари. — Буларнинг деярли ҳаммаси колхоз ишлаб чиқаришининг етакчи соҳаларига бошчилик қиладилар. Мана шу катта насос ўрнатилишида ҳам асосан коммунистлар тер тўкдилар. Биз кўплаб янги ерлар ўзлаштиришимиз керак. Негаки, колхозда кўплаб уй-жой, жамоат бинолари қурилмоқда. Шу йилнинг ўзида 25 тага яқин уй, янги типдаги битта ўрта мактаб биноси қурилиб фойдаланишга топширилди. Ана шу қурилган бинолар ўрнидаги пахта майдонларини камайтирмаслик учун янги ерлар ўзлаштирдик.

Ҳақиқатан ҳам колхозда кўплаб янги бинолар қурилмоқда. Колхоз партия ташкилоти кадрларни сиёсий билимларини ошириб боришларига яқиндан ёрдам бермоқда. Колхознинг 4 та участкасида 4 та сиёсий мактаб очилади. Машғулотларни олий маълумотли мутахассислар олиб борадилар. Колхоздаги мавжуд 4 та ўрта, 3 та саккиз йиллик мактабда колхозчиларнинг 2300 дан ортиқ ўғил, қизлари таълим олаётир. Колхоз коммунистларидан 20 дан ортиғи олий ва махсус ўқув юртларида ишдан ажралмаган ҳолда ўқимоқда.

Колхоз коммунистларининг жонкуярлиги туфайли колхоз қишлоғи тобора ободонлашмоқда. Радиоузел, ҳаваскорлик тўгараги, клуб, автомат телефон, водопровод колхозчилар хизматида.

Колхознинг 20 та бригадасида бригада бошланғич партия ташкилотлари иш олиб бораётир. Бу ташкилотлар бригадада сиёсий-тарбиявий, оммавий-оқартув ишини олиб борадилар. Бригада советларининг ишини муҳокама қиладилар, керакли маслаҳатлар берадилар. Ю. Султонов секретарлик қилаётган 1-бригада, М. Турғунов секретарлик қилаётган 18-бригадалардаги партия ташкилотларининг иши айниқса намуналидир. Яқинда район партия комитетида ўртоқ М. Турғунов секретарлик қилаётган 18-бригада бошланғич партия ташкилоти иши муҳокама қилиниб, анча ижобий фикрлар айтилди. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Колхоз партия ташкилоти пахтани машинада териб олиш ишига ҳам алоҳида эътибор бериб келмоқда. Колхозда ўтган хўжалик йилида машина терими плани ҳам ортиғи билан адо этилган эди. Бу соҳада коммунист механик-ҳайдовчи Камолхон Умаралиев, Раҳимжон Раҳмонов каби пўлат от чавандозлари намуна кўрсатдилар.

Колхозда ҳозир 1660 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35,5 центнер ҳосил топшириш учун беш йилликнинг биринчи йилида ҳам астойдил кураш бормоқда. Машина теримига эса алоҳида аҳамият берилмоқда. Пахтаси машинада териладиган майдонлар эрта баҳорданоқ агрономлар назоратига олинган. Колхозда 400 гектар ердаги ҳосил, 900 тонна пахта машиналарда териб олинади. Ажратилган майдонлардаги ҳосил алоҳида парвариш қилинди. Карта чеғларига қозиқлар қоқилиб, қайтадан кўриб чиқилди. Бегона ўтлардан тозаланди. Маълумки, машинани тўла куч билан ишлаши кўп жиҳатдан ернинг текислиги, бегона ўтлар бўлмаслиги, ғўза баргини сифатли тўктиришга боғлиқдир. Ана шунга асосий эътибор берилмоқда.

Республикада хизмат кўрсатган пахтакор Ж. Тожибоев, Қ. Баҳромов, М. Эгамбердиев, Ҳ. Қозоқов, М. Болтабоев каби коммунист ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларда ғўза айниқса машинабоп қилиб ўстирилди.

Колхозда машҳур пахтакор Мамажон Дадажоновнинг издошлари кўп. К. Умматалиев, Р. Раҳмонов, Э. Абдурасулов, С. Қаюмов каби коммунист механик-ҳайдовчилар шулар жумласидандир. Колхозда механик-ҳайдовчилар состави қайта кўриб чиқилди. Улар «Узсельхозтехника» район бирлашмаси ҳузурида ташкил этилган механик-ҳайдовчилар тайёрлов курсида ўз билимларини оширдилар. Ҳозир 15 та терим машинаси тахт қилиб қўйилди.

Колхоз партия комитети механик-ҳайдовчиларнинг иш унумини кўтариш мақсадида улар ўртасида ўзаро социалистик мусобақа шартларини тузиб чиқди. Колхоз правлениеси ва партия комитетининг кўчма Қизил байроғи таъсис этилиб, байроқ йиғим-теримда энг яхши кўрсаткичга эришган илғорларга берилади. Бундан ташқари илғор механик-ҳайдовчиларни пул ва бошқа сансат моллари билан рағбатлантириб турилади. Уларга қулай иш шароити яратилади. Актив коммунистлардан машина теримини уюшқоқлик билан ўтказиш мақсадида масъул кишилар бириктиб қўйилди.

Янгиқўрғон районидаги «Ҳурмат белгиси» орденли «Октябрь» таянч-намуна колхозининг партия комитети (секретари ўртоқ Маҳаммадали Каримов) колхоз қишлоғини ободонлаштиришда, кадрларни тарбиялашда, мўл ҳосил етиштириш учун курашда бошқаларга намуна бўлаётир.

Қалби социалистик меҳнат завқи-шавқи билан тўлиб тошган оташ қалб колхоз коммунистлари шонли беш йилликнинг дастлабки йил топшириқларини шараф билан бажариш учун айниқса шу кеча-кундузда фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Бу соҳада партия комитети етакчилик ролини ўйнамоқда.

Аълохон ҒОЗИЕВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг штатсиз мухбири.

ЗАРАФШОН СУВИ ҚАШҚАДАРЁДА

Бухоро областининг колхоз ва совхозлари ғўзаларни охирги марта суғоришни тугалламоқдалар. 156 минг гектар майдондаги ғўзалар қондириб суғорилди. Ўсимликларнинг аҳволи яхши: ёз иссиқ келган бўлса ҳам, каналларда сув кўп.

Ҳали яқиндагина Бухоро области республикада сув билан энг кам таъминланган область ҳисобланар эди. Бухоро ерларини сув билан бироз таъминлаб турган бирдан-бир Зарафшон дарёси деҳқонларнинг талабини ҳеч қачон тўла қондирмас эди. Дарёда сувнинг мўл ва кам бўлиши табиатнинг инжиқликларига боғлиқ эди.

Яқинда қурилган Аму—Қоракўл ва Аму—Бухоро машина каналлари Бухоро областидаги хўжаликларда суғориладиган деҳқончилик учун барча имкониятларни яратиб берди. Бу улкан каналлар Қоракўл ва Бухоро воҳаларининг далаларига ҳозирдаёқ ярим миллиард кубометр Амударё сувини етказиб берди. Бунинг натижасида Зарафшон дарёсида қўшимча сув резерви вужудга келди.

Ирригаторлар қўшни Қашқадарё области пахтакорларига ёрдам бермоқ учун ана шу ортиқча сувдан фойдаландилар. Улар ғўзаларни суғориш қизғин давом этаётган бир пайтда эски Ангор магистрал каналидан шу ортиқча сувни Косон, Қарши ва Қамаши районларидаги колхоз ва совхозларнинг пахтазорларига оқиздилар. Бу районларда эса, сувнинг ҳар бир томчиси ғоят азиз. Қисқа вақт ичида қашқадарёликлар 340 миллион кубометрдан кўпроқ зарафшон сувини олдилар. (ЎзТАГ).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

«ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ЎҚИТУВЧИ» ФАХРИЙ УНВОНИНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Ёш авлодни ўқитиш ва тарбиялаш соҳасидаги кўп йиллик ва самарали ишлари учун, республикада халқ маорифини ривожлантиришдаги катта хизматлари учун қуйидагиларга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи» Фахрий унвони берилсин:

АНДИЖОН ОБЛАСТИ

1. **Мамажонов** Аҳмад — Наманган шаҳридаги 27-мактаб бошланғич синфларининг ўқитувчиси.
2. **Меҳмонов** Раҳим — Янгиқўрғон районидаги санаторий мактаб-интернатининг директори.
3. **Наимов** Ғаффор Наимович — Андижон область ўқитувчилар малакасини ошириш институтининг директори.

БУХОРО ОБЛАСТИ

4. **Субхонов** Сано — Вобкент районидаги Ибн Сино номли ўрта мактаб директори.
5. **Эргашева** Рўзигул — Қоракўл районидаги Ҳамза номли мактаб ўқитувчиси.
6. **Усмонова** Сиддиқа — Бухоро шаҳридаги 3-махсус мактаб-интернат директори.

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ

7. **Сайфуллин** Ханафи Абдуллович — Қашқадарё область ўқитувчилар малакасини ошириш институтининг илмий бўлим мудири.
8. **Дўстбобоев** Ботир — Қарши район қишлоқ ёшлари кечки мактабининг директори.
9. **Аюпова** Руқия Хайрулловна — Қарши шаҳридаги 16-мактаб-интернат бошланғич синфларининг ўқитувчиси.

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ

10. **Абдуллаева** Хожар — Термиз шаҳридаги Ҳамза номли 8-мактаб ўзбек тили ўқитувчиси.
11. **Бисембоева** Жамол — Термиз районидаги 5-мактаб ўзбек тили ва адабиёти ўқитувчиси.
12. **Жилякова** Екатерина Григорьевна — Термиз шаҳридаги Ўзбекистон ССР 10 йиллиги номли мактаб бошланғич синфларининг ўқитувчиси.
13. **Шмойлова** Мария Сергеевна — Жарқўрғон районидаги 1-мактаб бошланғич синфларининг ўқитувчиси.

СИРДАРЁ ОБЛАСТИ

14. **Ширинов** Андрей Микиртичевич — Сирдарё районидаги 1-ўрта мактаб директори.
15. **Ўқубоев** Тўритой — Пахтаорол район халқ маориф бўлимининг мудири.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ

16. **Тўртоев** Йўлдош Мирзаевич — Киров район халқ маориф бўлимининг мудири.
17. **Ҳидоятова** Назира — Октябрь районидаги 1-мактабнинг математика ўқитувчиси.
18. **Шайман** Розалия Львовна — Тошкентдаги Успенский номли ўрта махсус музика мактабининг фортепиано ўқитувчиси.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ

19. **Бердалиев** Абдулла — Орджоникидзе районидаги 70-мактаб директори.
20. **Могилевская** Клара Семеновна — Чирчиқ шаҳридаги 1-ишчи-ёшлар кечки мактабининг директори.

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ

21. **Отахонов** Абдулла Аҳмедович — Ленинград районидаги 1-мактаб директори.
22. **Сидорин** Матвей Данилович — Қўқон шаҳридаги 20-ўрта мактаб директори.
23. **Эркабоев** Малик — Киров районидаги 8-мактаб илмий бўлимининг мудири.

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ

24. **Авазмуродов** Рўзим — Ҳазорасп районидаги Партия XXII съезди номли ўрта мактаб физика ва математика ўқитувчиси.
25. **Мамаева** Таисия Александровна — Урганч шаҳридаги Свердлов номли мактаб бошланғич синфларининг ўқитувчиси.
26. **Удаев** Худойберган Қутлимуродович — Гурлан районидаги Ҳамид Олимжон номли ўрта мактаб физика ва математика ўқитувчиси.
27. **Ўтамишева** Зайнаб Самиевна — Янгиариқ районидаги Ҳамза номли саккиз йиллик мактаб рус тили ва адабиёти ўқитувчиси.
28. **Фурман** Марк Аркадьевич — Хоразм область халқ маорифи бўлимининг мактаб инструктори.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР

29. **Оллобоев** Жўлдосбой — Кегайли районидаги Ленин номли саккиз йиллик мактаб ўқитувчиси.
30. **Горбунова** Татьяна Григорьевна — Нукус шаҳридаги Пушкин номли ўрта мактаб ўқитувчиси.
31. **Асенов** Утениёз — Тахтакўпир районидаги Ленин номли ўрта мактаб ўқитувчиси.
32. **Нуртауова** Жаҳон — Қўнғирот районидаги Киров номли ўрта мактаб ўқитувчиси.
33. **Саимбетов** Турғонбой — Чимбой районидаги Карл Маркс номли ўрта мактаб ўқитувчиси.
34. **Туреев** Борис — Қорақалпоғистон АССР Маориф министрлигининг мактаб инспектори.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1966 йил 31 август.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Республикадаги олий ўқув юртларида кўп йиллик самарали педагогик иши учун ва туғилган кунига 70 йил тўлганлиги муносабати билан Бухоро давлат педагогика институтининг старший ўқитувчиси Араб **Мўминов** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

Жамоат ишларида актив қатнашганлиги учун ва туғилган кунига 80 йил тўлганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан, шахсий пенсионер Роман Платонович **Новицкий** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

ЖУРНАЛИСТЛАР КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Хоразм журналистларининг учинчи конференцияси матбуотнинг омма билан алоқасини янада мустаҳкамлаш шиори остида ўтди. Ўзбекистон журналистлар союзи область бўлими бюросининг раиси Эгам Раҳимов докладида, музокараларда ҳозирги давр талаби асосида область журналистлари олдида турган вазифалар атрофлича таҳлил этилди.

Шовот район «Совет пахтакори» газетасининг редактори Қ. Юсупов редакциядаги штатсиз бўлимлар иши, қишлоқ мухбирлари билан ишлаш тажрибалари ҳақида гапирди. «Хоразм ҳақиқати» газетаси редакторининг ўринбосари О. Авазмуродов журналистик маҳорат масалаларига, янгиариқлик қишлоқ мухбири Ж. Оллоберганов штатсиз авторларга амалий ёрдамни кучайтириш зарурлигига тўхталдилар.

Конференцияда журналистлар ҳамда ишчи ва қишлоқ мухбирлари активлигини оширишга етарли эътибор бермаётганликлари учун Ўзбекистон Журналистлари союзи правлениеси ва унинг область бўлими адресига танқидий гаплар айтилди, кўпгина фойдали мулоҳазалар ўртага қўйилди. Область партия комитети секретари Р. Жуманиёзов конференцияда сўзга чиқди.

Ўзбекистон Журналистлар союзи область бўлими бюросининг янги состави ва республика журналистлар съездига делегатлар сайланди.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ШОТА РУСТАВЕЛИНИНГ 800 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Улуғ грузин шоири ва мутафаккири Шота Руставели туғилган куннинг 800 йиллиги Жаҳон Тинчлик Кенгашининг қарорига биноан, шу йил сентябрь ойида нишонланади. СССР Алоқа министрлиги шу юбилей шарафига почта маркалари сериясини чиқарди.

Чиройли миниатюраларнинг бирида Шота Руставелининг портрети берилган. Бошқа яна икки маркада «Йўлбарс терисини ёпинган паҳлавон» поэмасига оид суратлар акс эттирилган. Мана шу суратлар ва Шота Руставелининг ҳайкали 50 тийинлик почта маркасида ҳам акс эттирилган.

(ТАСС мухбири).

Ўзбекистон ССР судлари халқ маслаҳатчиларининг кенгашлари тўғрисида

НИЗОМ

(ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ 1966 ЙИЛ 23 АВГУСТ ФАРМОНИ БИЛАН ТАСДИҚЛАНГАН).

I. ХАЛҚ МАСЛАҲАТЧИЛАРИ КЕНГАШЛАРИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ ВА УЛАРНИ ТУЗИШ ТАРТИБИ

1. Халқ маслаҳатчилари кенгашлари гражданларни Ватанга ва коммунизм ишига садоқат руҳида, совет қонунларини аниқ ва оғишмай бажариш, социалистик мулкка эҳтиётлик билан қараш, меҳнат интизомига риоя қилиш, давлат ва жамоат бурчига ҳалол муносабатда бўлиш, гражданларнинг ҳуқуқлари, шон ва шарафи ҳамда қадр-қимматига, социалистик турмуш қоидаларига ҳурмат билан қараш руҳида тарбиялашда суд органларига амалий ёрдам кўрсатиш соҳасида халқ маслаҳатчилари фаолиятини умумлаштирувчи ва йўлга солиб турувчи жамоат ташкилотларидир.

2. Халқ маслаҳатчилари кенгашлари Ўзбекистон ССР Олий Судида, Қорақалпоғистон АССР Олий Судида, область судлари, Тошкент шаҳар судида — раис, раис ўринбосари, секретарь ва 4-11 аъзодан, район (шаҳар) халқ судларида эса 6-18 аъзодан иборат составда халқ маслаҳатчилари орасидан тузилади.

3. Халқ маслаҳатчилари кенгашлари халқ маслаҳатчиларининг умумий йиғилишларида очиқ овоз бериш йўли билан — Ўзбекистон ССР Олий Судида, Қорақалпоғистон АССР Олий Судида, область судлари, Тошкент шаҳар судида 5 йил муддатга, район (шаҳар) халқ судларида — 2 йил муддатга сайланади.

Сайловда кўпчилик овоз олган шахслар Халқ маслаҳатчилари кенгашига сайланган деб ҳисобланади.

4. Халқ маслаҳатчилари кенгашларида уларнинг фаолиятига оид конкрет масалалар бўйича секциялар тузилиши мумкин. Секцияларнинг раҳбарлари ва аъзолари Халқ маслаҳатчиларининг кенгашида унинг аъзолари орасидан сайланадилар.

5. Халқ маслаҳатчилари кенгашлари ўз фаолияти тўғрисида шу кенгашни сайлаган халқ маслаҳатчиларининг умумий йиғилишида йилига камида бир марта ҳисоб беради.

6. Халқ маслаҳатчилари кенгашлари тегишли маъмурий органлар ва жамоат ташкилотлари билан доимий алоқа қилиб турадилар.

7. Халқ маслаҳатчилари кенгашлари ўз фаолиятида амалдаги қонунларга ва ушбу Низомга амал қиладилар.

II. ХАЛҚ МАСЛАҲАТЧИЛАРИ КЕНГАШЛАРИНИНГ ҲУҚУҚ ВА БУРЧЛАРИ

8. Халқ маслаҳатчилари кенгашлари тегишли суднинг раиси ёки унинг ўринбосари кўрсатмаларига биноан халқ маслаҳатчиларига:

а) суд органларига гражданлардан тушган хат, ариза ва шикоятларни;

б) судларнинг давлатга ёки жамоат ташкилотларига етказилган зарарни ундириш тўғрисида чиқарган ҳукмлари, ҳал қилув қарорлари ва ажримларининг ижросини;

в) болалар таъминоти учун корхоналар, муассасалар ва ташкилотларда алиментларни ундириш тўғрисида суд чиқарган қарорларнинг ижросини;

г) кафилликка берилган, шартли ҳукм қилинган, муддатидан илгари ёки шартли равишда муддатидан олдин озод қилинган шахсларнинг ахлоқини;

д) судларнинг ҳуқуқ-тартиботларни бузишга олиб келган сабаб ва шарт-шароитларни йўқотиш тўғрисида чиқарган хусусий ажримлари қай тариқа бажарилаётганини текшириш юзасидан конкрет топшириқлар берадилар.

Бундан ташқари, халқ маслаҳатчилари кенгашлари ҳуқуқ-тартиботни ва социалистик турмуш қоидаларини қўриқлашда ўртоқлик судлари ва бошқа жамоат ташкилотларига ёрдам кўрсатиш, жиноятларнинг ва ҳуқуқ-тартиботларни бошқача бузиш ҳолларининг олдини олиш юзасидан тарбиявий-профилактик ишлар олиб бориш, аҳоли ўртасида совет қонунларини пропаганда қилиш тўғрисида, шунингдек тегишли суднинг раиси ёки унинг ўринбосари билан келишиб туриб бошқа тадбирлар ўтказиш ҳақида халқ маслаҳатчиларига топшириқлар берадилар.

9. Кенгашлар халқ маслаҳатчилари иш практикасини мунтазам суратда ўрганиб боради, тажриба алмашиш ишларини уюштиради ва халқ маслаҳатчилари фаолиятидаги камчиликларни йўқотиш юзасидан судларга тавсиялар берадилар.

10. Халқ маслаҳатчилари кенгашлари халқ маслаҳатчиларининг семинар-кенгашларини ўтказишда ва уларнинг сайловчилар олдида ҳисоб беришини уюштиришда судларга ёрдам кўрсатадилар.

III. ХАЛҚ МАСЛАҲАТЧИЛАРИ КЕНГАШЛАРИНИНГ ИШ ТАРТИБИ

11. Халқ маслаҳатчилари кенгашлари тегишли суднинг раиси ёки унинг ўринбосари билан келишиб тузилган планлар асосида иш олиб борадилар.

12. Кенгашнинг мажлиси унинг составидаги кишиларнинг ярмидан кўпи иштирок этган ҳолда ойига камида бир марта ўтказилади. Мажлисларнинг протоколларига кенгаш раиси ва секретари қўл қўядилар.

Секцияларнинг мажлислари заруратига қараб, лекин ойида камида бир марта чақирилади.

Халқ маслаҳатчилари кенгаши ва унинг секциялари мажлисларида тегишли суднинг раиси ёки унинг ўринбосари иштирок этади.

13. Халқ маслаҳатчилари кенгашларига зарур техникавий хизмат кўрсатиш ва уларга бино бериш ишини тегишли судлар таъминлайдилар.

IV. ХАЛҚ МАСЛАҲАТЧИЛАРИ КЕНГАШЛАРИ ФАОЛИЯТИ УСТИДАН РАҲБАРЛИК ВА КОНТРОЛЛИК ҚИЛИШ

14. Халқ маслаҳатчилари кенгашларига раҳбарлик ва уларнинг фаолиятини контроль қилиш ишлари тегишли судларнинг раислари ва уларнинг ўринбосарлари томонидан амалга оширилади.

Суд органларининг ходимлари халқ маслаҳатчилари кенгашларига актив кўмаклашадилар, уларнинг ишларини уюштириш ва планлаштиришда ёрдам кўрсатадилар, уларнинг ташаббусини ҳар томонлама қўллаб-қувватлайдилар ва ривожлантирадилар.

СУРАТДА: чевар тикувчилар В. Русакова ва М. Фатуллаева ўртоқлар. Ҳар икки дугона Бухоро шаҳридаги трикотаж фабрикасида барапани меҳнатлари билан ҳурматга сазовор бўлишган. Улар ҳозир смена топшириқларини 110-115 процент бажаришга эришмоқдалар.

А. Тўраев фотоси.

Сиз суратда кўриб турган «Ташавтомаш» заводининг ишчиси Султонов Турсун тирсакни йиғувчи автомат поток линиясида созловчи бўлиб ишлайди. У корхонада энг илғор ишчилардан ҳисобланади.

И. ГЛАУБЕРЗОН фотоси.

АРМИЯ ВА ХАЛҚ

МУҚАДДАС БУРЧ

5 сентябрда республикамизнинг барча шаҳар ва районларида меҳнаткашларнинг анъана байрами — «Ҳарбий хизматга чақирилувчилар куни» нишонланади.

Ҳар йили СССР Конституциясига ва умумий ҳарбий бурч тўғрисидаги Қонунга мувофиқ шонли Қуролли Кучларимиз сафига янги кучлар келиб қўшилади. Улар ўзларининг оға-инилари — ҳарбий хизмат муддатини ўтаб, запасга ўтаётган солдатлар, матрослар, сержант ва старшиналар қўлидан жанговар ишлар эстафетасини қабул қилиб оладилар.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Республика ҳукумати раҳбарлигида ҳарбий комиссариатлар, комсомол ташкилотлари, спорт жамияти ва ташкилотлари совети, соғлиқни сақлаш, маориф, ДОСААФ ташкилотлари ҳарбий хизматга чақириладиган ёшларнинг жисмонан бақувват, маънавий соф ва ўз фахрли бурчини шараф билан бажара оладиган бўлиши учун кўпгина ишлар қилдилар. Ҳар бир область, шаҳар ва районда чақирилувчи ёшларни «Ватан ҳимоясига тайёрман» деган спорт-техника комплексини топширишга тайёрлаш бўйича катта иш олиб борилди.

Ҳарбий хизматга чақирилувчи ҳар томонлама етук, бирор техника ихтисосига эга бўлиши лозим. Хоразм, Андижон, Тошкент ва Фарғона областларида бу иш мақсадга мувофиқ олиб борилди. Бугунги байрам арафасида ҳарбий хизматга чақирилувчиларнинг 70-80 проценти «Ватанни ҳимоя қилишга тайёрман!» значоғига эга.

Айниқса Андижон, Тошкент, Фарғона, Самарқанд, Бухоро областларида чақирилувчи ёшлар орасида олиб борилган ишлар диққатга сазовордир. Бу областларда ҳарбий қисмларга экскурсиялар ташкил этилди, Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари, Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, ишлаб чиқариш илғорлари билан учрашувлар ўтказилди.

Шунингдек, Урганч шаҳрида, пойтахтимизнинг Куйбишев районида, Чирчиқ ва Оҳангарон шаҳарларида чақирилувчи ёшлар ўртасида олиб борилган иш тажрибаси бошқаларга намуна бўларлидир. Ҳарбий комиссариатлар, ДОСААФ, комсомол, спорт жамиятлари ва ташкилотлари Совети вакилларидан ташкил топган комиссия мавжуд. Улар ҳарбий хизматга чақирилувчи барча ёшлар ўқув группаларига жалб этилиши учун ғамхўрлик қилмоқдалар.

Совет халқи Ленин партияси раҳбарлигида КПСС XXIII съезди қарорларини амалга ошира бориб, коммунистик қурилиш Программасини ҳаётга татбиқ этиб, социалистик экономика, фан, маданият ва техникани ривожлантиришда янгидан-янги муваффақиятларга эришмоқда.

Коммунизм қурилишининг улуғвор Программасини амалга ошириш мураккаб халқаро аҳвол вазиятига тўғри келмоқда. Империалистлар жаҳон уруши оловини ёндиришга интилмоқдалар. Ҳозир Америка империализми халқаро реакциянинг, агрессия ва урушнинг асосий манбаи бўлиб қолмоқда.

АҚШ империалистлари ва уларнинг агрессив блок иттифоқдошлари Жанубий Вьетнамда уруш оловини авж олдириб юбордилар. Вьетнам Демократик Республикасининг шаҳар ва қишлоқларини бомбардимон қилмоқдалар.

Империалистик давлатлар томонидан ҳарбий авантюра хавфи ҳали йўқолгани йўқ.

Бу Совет Қуролли Кучларини, давлат хавфсизлиги органларини, СССРдаги барча халқларни тинчлик душманларининг ёвуз ниятларига қарши ҳушёр туришга даъват қилади.

Қуролли Кучларга социалистик Ватан хавфсизлигини ҳимоя қилишдек муқаддас иш топширилган. В. И. Лениннинг кўрсатмасига биноан ва унинг бевосита раҳбарлигида контрреволюция ва чет эл интервентларига қарши кураш учун ташкил этилган дунёда биринчи ишчи-деҳқон Армияси жанговар йўлни босиб ўтди ва душманга қарши курашда катта кучга айланди.

СССР Қуролли Кучлари ўз тараққиётининг барча этапларида Коммунистик партия раҳбарлигида ўз фахрли бурчини шараф билан бажармоқда. Гражданлар уруши даврида улар ички контрреволюция ва кўплаб интервентларни тор-мор қилди. Улуғ Ватан урушида немис-фашист босқинчилари ва япон милитаристлари устидан тарихий ғалаба қозонди.

Совет жангчилари, бизнинг кўп миллатли халқимиз Ватан учун олиб борилган жангларда оммавий қаҳрамонлик кўрсатдилар. Ватандошларимизнинг жанговар анъаналарини давом эттириш ёшларимизнинг шарафли бурчидир.

Қуролли Кучлар ва халқ бизда ҳамкор. Армиямиз халқимизга хизмат қилади. Совет кишилари Қуролли Кучлар сафида хизмат қилиш билан фахрланадилар. Ҳар бир совет ёши армия ва флотга бораркан, ҳозирги замон жанговар техникасини мукаммал эгаллаши, шу билан бирга, техника билимини эгаллаши, жисмоний чиниқиши, интизомли бўлиши зарур.

Биз ишонч билан айтишимиз мумкинки, Социалистик Ватанга чексиз муҳаббат руҳида тарбияланган ёш совет ватанпарварлари севимли Ватан олдидаги ўз бурчларини шараф билан бажариш учун «Ҳарбий хизматга чақирилувчилар куни»ни қувонч билан кутиб олмоқдалар.

И. КУРГУЗОВ.

БЕДА УРУҒИ МЎЛ БЎЛСИН

Беданинг баҳоси йўқ. У чорва моллар учун тўйимли, оқсилга бой озуқабоп экин ҳисобланади. Айни вақтда пахтанинг энг яқин йўлдоши. Алмашлаб экиш системасини жорий қилиш, пахтанинг ҳосилдорлигини оширишда бедага тўғри келадиган ва унинг ўрнини босадиган экин камдан-кам топилади. Беданинг ҳислатлари фақат шулардангина иборат эмас. Бедадан қимматли озуқа олиш, алмашлаб экиш йўли билан пахтанинг ҳосилдорлигини оширишдан ташқари, колхоз ва совхозлар учун жуда зарур бўлган ҳамда давлат юксак қадирлайдиган уруғ ҳам олинади. Топширилган ҳар бир килограмм беда уруғи учун давлат 2 сўм пул беради. Демак бир тонна беда уруғининг баҳоси 2000 сўмга тенгдир.

Давлат беда уруғи каби қимматли маҳсулот етиштирувчи хўжаликларга иқтисодий жиҳатдан жуда катта имтиёзлар бераётганлиги бежиз эмас. Бу, КПСС Марказий Комитети март (1965 йил) Пленуми қарорлари асосида хўжаликларнинг беда уруғи етиштиришдан моддий манфаатдорлигини ошириш, уларни чорва моллар учун энг қимматли озуқа ҳисобланган, пахтанинг яқин йўлдоши бўлган беда майдонларини кенгайтириш учун рағбатлантиришга қаратилган тадбирдир. Чунки, ҳозирги вақтда колхоз ва совхозлар олдига қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада юксалтириш, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш вазифаси қўйилмоқда. Бу соҳада беда катта роль ўйнайди.

Беш йиллик мобайнида республикамиз колхоз ва совхозларида кўп йиллик ўтлар экишни янада кенгайтириш, минглаб гектар ерда янги бедапоялар ташкил этиш зарур. Агар бу ишга алоҳида эътибор берилмаса, у пахта ва беда алмашлаб экишни кенг йўлга қўйиш ва шу йўсинда пахтанинг ҳам ҳосилдорлиги, ҳам ялпи ҳосилини ошириш, чорвачиликнинг ем-хашак базасини асосан беда ҳисобига мустаҳкамлаш вазифаси билан бирга қўшиб олиб борилмаса, бу соҳада кутилган натижага эришиб бўлмайди. Бундан ташқари, умуман республикамизда ҳам, ҳар бир колхоз ва совхозда ҳам мўлжалдаги майдонга экиш учун етарли миқдорда сифатли беда уруғи бўлиши керак. Беда уруғи етиштириш эса қийин ва мураккаб иш.

Шу йил баҳорда республикамиз колхоз ва совхозларида беда уруғига жуда катта эҳтиёж сезилди. Шу сабабли беда экиш юзасидан белгиланган планни бажариш мақсадида барча ресурслар ишга солинди. Бироқ, ана шу қимматли экин уруғининг запаси республикамизда жуда оз эди ва у эҳтиёжни қопламасди. Бу ҳол кўп йиллик ўтлар экиш, пахтачиликда ва деҳқончиликнинг бошқа соҳаларида алмашлаб экиш системасини жорий қилиш юзасидан белгиланган топшириқларнинг тўла-тўкис бажарилишига маълум даражада салбий таъсир кўрсатди.

Шундай бўлгани ҳолда, маҳаллий партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари беда уруғи етиштиришни ташкил қилиш масаласи билан талаб этилган даражада шуғулланмаяптилар. Бу иш айниқса совхозларда жуда қониқарсиз ташкил қилинмоқда. Кўпчилик совхозларнинг раҳбарлари беда майдонларини кенгайтириш юзасидан яхши планлар тузяптилар-у, уни амалга ошириш учун ҳаракат қилмаяптилар. Кўпинча бедачиликни ривожлантириш юзасидан белгиланган тадбирлар орадан кўп вақт ўтмай совхоз ходимларининг эсидан чиқиб кетмоқда ва қоғозда қолмоқда. Айрим совхозларнинг директорлари етишмаган беда уруғи учун Қишлоқ хўжалик министрлигига заявкалар юбориш билан овора бўлиб, уруғликни ўз хўжаликларида етиштириш юзасидан деярли ҳеч қандай иш қилмаяптилар.

Шу ўринда 1965 йили Қишлоқ хўжалик министрлигига қарашли совхозларда беда уруғи етиштириш юзасидан қилинган ишнинг натижасини мисолга олиш мумкин. Совхозларда жуда кам миқдорда беда уруғи етиштирилди ва унинг бир қисми давлатга топширилди. Шу сабабли бу йил совхозларда беда уруғи жуда танқис бўлди. Бултур кўпчилик совхозларда ҳар гектар ердаги уруғлик бедадан 20 килограммдан тортиб 100 килограммгача уруғ олинди ва унинг таннархи жуда қимматга тушди. Самарқанд область, Пайариқ районидаги Охунбобоев номли совхозда бултур уруғлик беданинг ҳар гектаридан ўрта ҳисобда 24 килограммдан, Бухоро областидаги «Гигант» совхозида ҳар гектар ердан 40 килограммдан беда уруғи олинди. Фарғона областидаги Киров номли совхозда эса ҳар гектар ердан 30 килограммдан беда уруғи олинди.

Қорақалпоғистон Автоном республикаси ва Хоразм областининг деҳқонлари мўл ва сифатли беда уруғи етиштириш соҳасида илгари ҳаммага маълум ва машҳур эдилар. Бироқ, кейинги даврда бу ерларда ҳам умуман бедачиликка ва хусусан беда уруғи етиштиришга эътибор сусайтириб юборилди. беда майдонлари кескин камайиб кетди. Беда пичани ва уруғи етиштириш соҳасида ҳам автоном республика ва Хоразм области хўжаликларидаги аҳвол бошқа областларнинг хўжаликларидаги аҳволдан фарқ қилмай қолди.

Республикамизнинг кўпчилик совхозларида уруғлик бедадан кам ҳосил олинаётганлигига сабаб нима деган савол туғилади. Балки, ер шароити ёмондир, сув етишмас, деҳқонларнинг тажрибаси камлик қилар? Йўқ, асло бундай эмас! Ахир, ўзбек деҳқонлари азалдан беда ва беда уруғи етиштиришнинг тенги йўқ усталари сифатида донг таратганлар-ку. Айрим хўжаликларда ҳозир ҳам ҳар гектар ердан мўл-кўл беда пичани ва уруғи олинаётганлиги бунинг далилидир. Мисол учун, Андижон областидаги «Савай» ва 8- совхозларда уруғлик беданинг гектаридан йил сайин 200-300 килограммдан ҳосил олинмоқда. Бир килограмм уруғликнинг таннархи кўпи билан 70 тийинга тўғри келяпти. Сирдарё областидаги «Пахтаорол» совхозида 1965 йили уруғлик беданинг гектаридан ўрта ҳисобда 270 килограммдан ҳосил олинди ва бир килограмм уруғнинг таннархи 50 тийинни ташкил этди. Шу областдаги 1- «Боёвут» совхозида эса уруғлик беданинг гектаридан 460 килограммдан ҳосил олинди.

Уруғлик бедадан юқори ҳосил олишда Тошкент областининг бир қатор совхозлари ҳам яхши кўрсаткичларга эришмоқдалар. Оққўрғон районидаги 1-«Оққўрғон» совхозида бултур уруғлик беданинг гектаридан 410 килограммдан ҳосил олинди. Бундан ташқари, уруғликнинг таннархи жуда арзонга тушди — бир килограмм уруғлик етиштириш учун ҳаммаси бўлиб 66 тийин сарфланди. Шу туфайли совхоз беда уруғи етиштиришдан катта даромад қилди.

Аммо, шунга қарамай бу иқтисодий фактор ҳам айрим ҳолларда етарли даражада таъсир кўрсатмаётир. Афтидан жойларда колхоз ва совхозларнинг раҳбарларидан, бригада ва звено бошлиқларидан ҳамон фақат пахтачиликдаги аҳвол ҳақида сўраб, фақат пахта тайёрлаш планининг бажарилишинигина талаб қилиб, бошқа экинлар, хусусан беда эсдан чиқарилиб қўйилаётганга ўхшайди. Шу сабабли ҳатто айрим область ва районларнинг раҳбар ходимлари гарчи йиғилишларда тез-тез нутқлар сўзласалар ҳам бедачиликни ривожлантириш масаласи билан чинакамига шуғулланмаяптилар.

Қишлоқ хўжалик министрлигининг совхозлар Бош бошқармаси 1966 йилнинг бошиданоқ хўжаликларда беда уруғи етиштиришни яхши ташкил этиш ва ўтган йиллари йўл қўйилган камчиликларнинг такрорланмаслиги юзасидан зарур чоралар кўрмоқда. Совхозларнинг раҳбарлари ва ходимлари беда уруғчилиги соҳасида юз берган қийин аҳволни ҳисобга олиб, бу йил ва кейинги йилларда қанча миқдорда беда уруғи етиштирилиши юзасидан қатъий планлар белгиладилар ва план топшириқларини бригада ҳамда звеноларнинг ишлаб чиқариш-молия планларига киритдилар. Область совхозлар трестларининг маълумотларига қараганда, бу йил совхозларда 8500 гектарга яқин майдондаги беда уруғликка ажратилган. Ҳар гектар ердан камида 150 килограммдан — ҳаммаси бўлиб 1300 тонна беда уруғи олиш мўлжалланмоқда.

Бу йил беда уруғи етиштириш юзасидан белгиланган топшириқларни ҳар бир область, район ва совхозда тўла бажариш имконияти бор. Бунга эришиш учун, даставвал, уруғлик бедани парвариш қилганда агротехника қоидаларига қатъий риоя қилиш зарур.

Лекин айрим жойларда ана шундай қилинмаяпти. Бу соҳада айниқса Қорақалпоғистон АССР хўжаликларида жиддий камчиликларга йўл қўйилмоқда. Даставвал шуни айтиш керакки автоном республика совхозлар тресги пландаги 3025 гектар ўрнига 2642 гектар майдондаги бедани уруғликка ажратиш ва бу соҳада берилган топшириқнинг бажарилмай қолишига йўл қўйди. Трест ходимлари нима учун бундай қилганликларига тушуниб бўлмайди. Балки совхозларда уруғлик олишга ажратиш учун етарли миқдордаги ўтган йилларда экилган бедапоялар йўқдир? Фактлар буни рад этади. Масалан, Чимбой районидаги «1 Май» совхозида 650 гектар эски бедапоя бўлгани ҳолда, уруғликка унинг фақат 350 гектари ажратилган. Бунинг устига, уруғлик олиш учун ажратилган участкаларда экинни парвариш қилиш яхши ташкил этилмади. Уруғлик бедапоялар фитономус билан зарарланди. Совхоз директори Пирниёзов ва бош агроном Оқназаров ўртоқлар эса қишлоқ хўжалик зараркунандалари уруғлик беданинг кўпчилик қисмини нобуд қилганга қадар зараркунандаларга қарши курашда самолётлардан фойдаланишни истамадилар. Бу билан улар ҳам хўжаликка, ҳам давлатга катта зарар етказилишига йўл қўйдилар. «Қорақалпоқ» совхозининг директори Иброҳимов ва бош агрономи Камолов ўртоқлар ҳам уруғлик бедага ана шундай ёмон муносабатда бўлдилар.

Область совхозлар трестлари уруғлик бедани ўришга тайёргарлик кўриш, дала ишларини механизациялаш, бедазорларни зарпечакдан тозалаш масалалари билан зарур даражада шуғулланмаяптилар. Совхозлар ва «Узсельхозтехника» район бирлашмаларининг инженерлари комбайнларни уруғлик бедани ўриш ва янчишга мослаштириш, беда уруғини тозалайдиган машиналарни ремонт қилишга эътибор бермаяптилар. Шуни унутмаслик кераки, агар уруғлик бедани ўриш ишлари механизациялаштирилса нобудгарчилик камайиши, давлатга топшириладиган уруғликнинг сифати юқори бўлиши ва таннархи камайишига эришиш мумкин.

Бу йил истесносиз барча совхозлар уруғлик бедадан мўл ҳосил олишлари, давлатга беда уруғи топшириш планини сўзсиз бажаришлари, айни вақтда ўзлари учун зарур даражадаги уруғлик жамғариб қўйишлари керак. Бу, КПСС Марказий Комитети май Пленуми қарорларини амалга ошириш соҳасида қилинган муҳим иш бўлади.

П. НОВОСЕЛЬЦЕВ,

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги совхозлар Бош бошқармасининг агрономи.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ДА БОСИЛГАНДАН КЕЙИН

«САБЗАВОТ БОРУ...»

Калинин район партия комитети хабар қилади:

«Совет Узбекистони» газетасининг шу йил 26 июль сонида «Совет Узбекистони» ва «Правда Востока» газеталарининг қўшма рейди рубрикаси остида босилган юқоридаги сарлавҳали танқидий мақола район партия комитетининг бюро мажлисида муҳокама қилиниб, унда келтирилган фактлар мутлақо тўғрилиги эътироф этилди. Шунингдек мақола район партия активининг кенгайтирилган йиғилишида, колхоз-совхоз маъмурий раҳбарлари, бошланғич партия ташкилотлари секретарлари семинарида ҳам ўқиб чиқилди, район «Ленинчи» газетасида кўчириб босилди. Йиғилишларда йўл қўйилган камчиликларни тугатиш, етиштирилган сабзавот маҳсулотларини тезроқ йиғиб-териб олиш ва давлат планларини бажариш, Тошкент шаҳрини қайта қураётган қурувчиларга ҳар қачонгидан кўпроқ сабзавот маҳсулотлари, қовун-тарвуз, узум ва бошқа хил маҳсулотлар етказиб беришга қаратилган тадбирлар белгиланди. Давлатга кунлик қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиш 380-400 тоннага етказилди. Уртаги ҳосилни тезроқ саранжом-саришталаб олиш билан кечки экинлар парваришини кучайтиришга қаратилган тадбирлар ҳам белгиланди.

РЕДАКЦИЯДАН: жамоатчилик «Сабзавот бор-у...» сарлавҳали танқидий мақолага Оржоникидзе район партия комитетидан ҳам жавоб кутади.

ТОШКЕНТ ИСТИҚБОЛИ

Х. АСОМОВ,

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси.

Севикли Тошкентимиз бошига ташвиш солган биринчи ер силкиниши бўлган кундан буён мана орадан тўрт ойдан кўпроқ вақт ўтди. Табиий офат туфайли шаҳардаги жуда кўп уй-жой бинолари, корхона ва муассасалар вайрон бўлди, қаттиқ шикастланди. Аҳолининг бир қисми бошпанасиз қолди.

Лекин одамларнинг руҳи тушгани йўқ. Кишиларимизнинг гўзал фазилати, юксак онглилиги, киши кишига дўст, ўртоқ ва биродар деган шиор ҳамманинг қалбидан мустаҳкам жой олгани ана шу кунларда яққол намоён бўлди. Ҳа, минглаб хонадонларнинг эгалари зилзиладан азият чеккан ҳамшаҳарларига уйларининг тўридан жой кўрсатмоқдалар, бу ташвишли кунларни кўрмагандай бўлиб кетамиз, деб уларга тасалли бермоқдалар.

Дарҳақиқат, ташвишли кунлар ҳадемай ортда қолади, жароҳатлар тамомила битиб кетади. Азим шаҳримизни тиклаш ва қурилиш ишлари кенг миқёсда олиб борилаётгани фикримизнинг далилидир.

Қиш-қировли, ёғин-сочинли кунлар яқинлашиб келяпти. Хўш, шаҳар хўжалигини қишга тайёрлаш қандай боряпти?

Аввало шуни айтиш керакки, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети республикамиз пойтахтида юз берган табиий офат оқибатларини тугатиш юзасидан оператив қарор қабул қилдилар. Бу ҳужжат партия ва ҳукуматимиз Тошкентнинг бугуни ва эртанги куни тўғрисида нақадар катта ғамхўрлик қилаётганини яққол кўрсатади. Шаҳримиз яқин йиллар ичида таниб бўлмас даражада ўзгариб кетади. Буни қуйидаги рақамлардан ҳам аниқ кўриш мумкин: **беш йил мобайнида шаҳарда 6 миллион квадрат метрдан зиёд уй-жой бинолари қад кўтаради. Шундан 800 минг квадрат метри шу йилнинг ўзида фойдаланишга топширилади. Бундан ташқари, беш йилликда 87 минг ўқувчига мўлжалланган мактаб, 43 минг ўринли болалар муассасалари ва қатор шифохоналар ҳам қуриб битказилади. 150 километр водопровод, 180 километр канализация коллекторлари, 515 километр газопровод, 70 километр иситиш магистраллари ўтказилади.**

Шаҳар ва район Советларининг юзлаб депутатлари янги Тошкентни бунёд этишдек умумхалқ ҳаракатининг байроқдорлари бўлаётирлар. Улар ўзларининг амалий ишлари, ёрқин режалари билан республикамиз пойтахтини қайта қуришга баракали ҳисса қўшаётирлар. Бу ўринда тиклаш ва ремонт ишларини намунали уюштирган Фрунзе район Совети депутатларининг ажойиб ишларини алоҳида қайд этиб ўтмоқ керак. Халқ хизматкори деган юксак ишончни муқаддас деб билган депутатлар ремонт ишларини юксак суръат ва сифат билан олиб боришда бош-қош бўлиб турибдилар.

Янги Тошкентни бунёд этишда, асрлар бўйи мағрур қад кериб турадиган умри боқий уй-жойлар, турли муассасаларни қуришда Иттифоқчи республикалар бизга бажонидил кўмаклашмоқдалар.

Тошкентни тиклаш ва қайта қуриш борасидаги асосий ишлар шаҳар қурилиш ташкилотлари зиммасига тушади. Шунга кўра, «Главташкентстрой»нинг қурилиш ташкилотлари кўплаб қурилиш техникаси, механизм ва ускуналар олдилар, ишчи кадрлар билан таъминландилар. Бу эса ўзининг дастлабки самараларини бераётир.

Лекин, гапнинг сирасини айтганда, қурилиш трестлари ҳам, «Главташкентстрой» бошқармаси ҳам иш суръатини кескин ошириш учун мавжуд имкониятларни тўла ишга солаётгани йўқ. Мана, баъзи мисоллар: «Главташкенстрой» шаҳар ижроия комитети учун шу йил ичи 343 минг квадрат метр ҳажмда уй-жойни фойдаланишга топшириши керак бўлгани ҳолда шу йилнинг ўтган етти ойи мобайнида атиги 143 минг квадрат метр ҳажмда уй-жой қуриб берди, холос. Уй-жой, мактаб ва болалар муассасалари қуриш бўйича етти ойлик план бажарилмай қолганини қандай баҳолаш мумкин?

Айрим қурилиш ташкилотларининг айби билан энг зарур объектларнинг қурилиши асоссиз кечиктириб юборилмоқда. Иситиш тармоқлари ишидаги камчиликларни тезроқ бартараф этиш, савдо ҳамда медицина муассасалари ремонтини тезроқ тугаллаш қишга тайёргарлик борасидаги муҳим вазифалар жумласига киради.

Уй-жой фондини тезроқ тиклаш — кун тартибида турган энг муҳим масалалардан биридир. Биринчи ноябрга қадар 40 минг квартира ремонтдан чиқарилиши керак. Кўпгина корхона ва муассасалар уй-жойларни тиклаш ишларини кенг кўламда олиб бораётирлар. Бу ўринда хусусан Ўрта Осиё темир йўл бошқармаси (бошлиғи ўртоқ А. Қодиров), республика Энергетика ва электрофикация министрлиги (министри ўртоқ А. Ҳамидов) алоҳида ғайрат ва ташаббус кўрсатаётир. Аммо қатор ташкилотлар бу муҳим ишга жиддий эътибор бермаётгани ташвишли ҳолдир. Тўқимачилик комбинати, «Ташсельмаш» заводи, «Узбеквино» комбинати ана шундай корхоналар жумласига киради.

Уй-жой фондини тиклашда «Главташкентстрой»нинг махсус ремонт-тиклаш бошқармаси зиммасига катта ва масъулиятли вазифалар юклатилган. Лекин, бир неча трестни бирлаштириб тузилган бу йирик бошқарма ўз вазифасини қониқарли бажараётгани йўқ. Масалан, июль ойи ичи 5080 квартира ремонт қилиниши планлаштирилгани ҳолда, атиги 2170 квартира қўлдан чиқарилди, холос.

Зилзиладан уй-жойи бузилган жуда кўп оилалар янги массивлардан участка олишиб, қурилиш ишларини авж олдириб юбордилар. 1 сентябрдан 6 мингдан кўпроқ оила ер участкалари олди. Бу, халқ хизматкорларининг олдига янги-янги вазифаларни қўяди. Аҳолига транспорт, савдо, медицина хизматини яхшилаш, кварталлараро йўллар қуриш, янги савдо точкалари, дўконлар очиш ана шулар жумласидандир.

Олдимизда катта вазифалар турибди. Барча куч ва имкониятлар, резервлар ишга солинса, илиқ-иссиқ кунларнинг ҳар соатидан унумли фойдаланилса, бу вазифалар сўзсиз бажарилади. Ташвишли кунларда сабр-тоқат ва матонатини намойиш қилган шаҳримизнинг жасур кишилари мадад учун келган қардош халқлар вакиллари билан ҳамкорликда Шарқнинг машъали — дилрабо Тошкент ҳуснига ҳусн, кўркига кўрк қўшади.

«ЭРТАЛАБ ТОШКЕНТ ҚУРИЛИШЛАРИДА».

В. Сваричевский фотоэтюди. (ЎзТАГ).

АХЛОҚ, ОДОБ МАВЗУИДА

КЎЧАДАГИ ҲАНГОМАЛАР

Майда безорилик ҳақиқатан ёмон нарса. Одамни ойга олиб чиққудек илм ва маданиятга, ҳар жиҳатдан мукаммал тушунча ва тараққиётга эга бўлган халқимиз ўртасида ҳанузгача тентираб юрган бу сарқитлар ҳамманинг жиғига тегади, хўрлайди, безовта қилади. Адолатпарвар партиямиз ва Совет ҳукумати безориларга қарши кураш чораларини аниқлаб, суд ва милиция органларининг қўлларини мустаҳкамлаб жуда тўғри қилди. Бу чоралар халқимизнинг айни муддаоси бўлди.

Лекин... зараркунандаликда майда безориликдан қолишмайдиган, тўғриси, ундан ҳам ёмон деса бўладиган одат ва қилиқлар борки, улар билан қонун ва қарор доирасида курашиб бўлмайди. Улар ғоят майда вирусларга ўхшаб халқ ўртасида тарқалиб юрадилар ва кишиларнинг руҳига, кайфиятига, асабига, қолаверса бутун ҳаётига сезиларли путур етказадилар. Бу «вируслар» — қўполлик, ёмон қилиқ, менсимаслик ва ҳоказолар.

Якшанба куни шаҳарни, зилзиладан қаттиқ шикастланган, лекин салобатли гавдасини қайтадан тиклаётган азамат Тошкентни яна бир айланиб келиш мақсадида кўчага чиқдим. Кўнглим шод, руҳим баланд.

Карл Маркс кўчасида 13- трамвайга чиқдим. Ҳамма жойлар банд эди. Мендан салгина олдинроқда муккайиб, қалтираб турган кекса аёлга кўзим тушди. Унинг шундоқ ёнгинасида ёш бир йигит оёқларини узатиб, талтайиб ўтирар эди Мен: «Укам, кекса она тик туриб қолиптилар-ку?» дедим. Шу билан балога қолдим. У мўйчинак билан терилган қошга ўхшаш мўйлабини ўшшайтириб: «Пул билетга эмас, жойга тўланган ака!, Фақат сиз етишмай турган эдингиз!», деди. Кейин билсам бу ҳақда мендан олдин ҳам гап бўлган ва одамлар ўз сўзларига «жавоб» олган эканлар. Кўпчиликнинг таъсирида жойини бўшатишга мажбур бўлди. Манзилга етиб, трамвайдан тушаётганда у биз кексаларни «Эски замон қолдиқлари!» деб ҳақоратлаб кетди.

Вокзалдан биринчи троллейбусга чиқдим. Поезд келган вақти бўлса керак, одам жуда кўп, тиқилинч эди. Троллейбусда ўтувчиларга халақит бермаслик учун ўзимни четга олиб тик турардим. Оғзидан арақ ҳиди анқиган, афтидан анча маълумотли кўринган тузуккина бир киши ҳаммани туртиб, оёқларини босиб олдинга ўта бошлади. Мен унга: «Биродар, сал иҳчамроқ ҳаракат қилишнинг иложи йўқми?» дедим. У бирдан тўхтади, қизарган кўзларини менга бақрайтирди ва жуда кинояли мулойимлик билан: «Иним (мен улардан тахминан ўн ёш каттаман!), бу ерни троллейбус дейдилар. Бемалолликни истасалар, марҳамат қилиб такси заказ қилсинлар!» деди ва масхараомуз илжайди. Ҳақли илтимосга шунақа жавоб!

Кап-катта одамнинг бу қилиғи кишиларнинг, шу жумладан менинг ҳам, руҳимизга ёмон таъсир қилди. Ахир ўзингиз ўйлаб кўринг, ана шу икки манзара, тарбиялаш ёшидан ўтиб кетган икки беорнинг қилиғини қандай тушуниш ва бунга қандай бепарво қараш мумкин?

Афсуски бундай қўполликлар, ножўя қилиқларга бепарво қаровчилар ҳали кўп. Биз тартиб бузувчининг қинғир қўлидан дарров тутмаймиз, эл олдида шармандасини чиқармаймиз-да, томошабин сифатида қараб тураверамиз.

Калинин майдонида яна троллейбус кутдим. Менга тўртинчи маршрут керак эди. Ундан олдин биринчиси келди. Шунга қадар менинг олдимда баланд бўйли, сочлари анчагина оқарган бир киши турган эди. Мен ҳам унга ҳурмат билан қараб турардим. Троллейбусга чиқувчилар сийраклашгач, у троллейбус томон борди ва шу маҳал йўлини кесиб ўтаётган кўлида анчагина юки бор қари бир аёлнинг елкасидан туртиб четга сурди-да, ўзи троллейбусга чиқиб кетди. Бу зарбадан гандираклаб кетган аёл аранг ўзини ўнглаб олиб, айбдорни ахтариб теваракка аланглади, лекин айбдор аллақачон жўнаб кетган эди.

Хўш, болалари ёки набиралари ҳақида ғам еб, шафтоли, помидор, сабзи-пиёз кўтариб келаётган бу нуроний аёлнинг гуноҳи нима? Ёки шу капкатта киши кампирга ҳазиллашдимикан? Қўли қичиган бу кишининг ўз онаси ёки болалари йўқмикан? Шундай улкан ёшдаги одамнинг ножўя қилиғи ёшликдаги безориликнинг кетмас қолдиғи эмасмикан? Агар ўша киши менинг мақоламни ўқиётган бўлса, тикка айтаман: биродар, яхши иш қилмадингиз! Сиз ўз онангизни ҳақорат қилгандай бўлдингиз!

Эҳтимол сиз бундай воқеаларни хаёлдан ўйлаб чиқариш ҳам мумкин, деб ўйларсиз. Йўқ, мен сизга кўрганларимни айнан ёзиб бердим. Тўғри, мен трамвай ва троллейбусларнинг номери ёки «қаҳрамонлар»нинг фамилияларини ёзиб олганим йўқ ва бунга эҳтиёж ҳам бўлмаса керак. Булар бир кунда ва биргина мен кўрган ҳоллардир Лекин ҳар куни қанчадан-қанча одамлар бундай асабга тегадиган майда, лекин ниҳоят зарарли эпизодларнинг жонли гувоҳи бўлиб турадилар, аммо бепарво қарайдилар.

Мен бу ҳақда бошқаларни айблtotмоқчи, баъзилар сингари «Нега шунақаларга қарши чора кўрмайдилар?» демоқчи эмасман. Бундай камчиликларни йўқотишда ҳаммамиз баробар қатнашмоғимиз ва ўз-ўзимизни контроль остига олмоғимиз лозим, баъзи бир эпақага келмайдиганларга нисбатан эса мумкин бўлган чораларни қўлламоқ зарур.

Булар майда гаплар эмас. Булар ўша майда безориликни келтириб чиқарувчи омиллар, кишилар руҳини бузиб, ҳаётини заҳарловчи фактлардир. Бундай фактларга бефарқ қараб бўлмайди.

Ҳаким ЗОҲИДИЙ,

врач, профессор.

ШАҲРИМ ДЕБ ЯШАЙМАН

Тошкент қурилишига қандай ҳисса қўшдинг!

Тошкентимизнинг довруғи бутун дунёга кетган. Изоҳ ва бой тарихга эга бўлган бу азим шаҳар ҳақида не-не китоблар битилмаган, унинг шаънига қанча қўшиқлар тўқилмаган дейсиз!

Ҳозир Шарқнинг ана шу қадимий ва навқирон шаҳри тарихида янги саҳифалар очиляпти. Бу саҳифаларни янги Тошкент бунёдкорлари жасоратли меҳнатлари билан тўлдиришаётир.

Жуковский кўчасида шундай манзарага дуч келдик: бир бульдозерчи қиз машинаси билан бузилган деворларни сурарди. Танишдик. Грузиядан келган бу қизнинг исми Светлана экан.

— Янги Тошкент қурилишига ҳисса қўшиш учун келган эдим,— деб ҳикоя қилади у. — Икки ой ишлаб бергач, мен учун азиз ва муқаддас бўлган Грузияга қайтиб кетмоқчи эдим. Лекин бу қарорим ўзгарди. Бу ажойиб шаҳар тамомила қайта қурилгунча куч ва ғайратимни аямай сарфлайвераман!

Грузин қизининг бу қалб сўзларини эшитиб, бир воқеа эсимга тушди. Зилзила оқибатидан таъби хира бўлган бир тошкентлик олифта хайр-маъзурни насия қилиб, бошқа обод шаҳарга жўнаб қолган эди. Оддий бульдозерчи қиз билан ҳалиги олифта йигитни кўз олдингизга келтирсангиз кимнинг қандайлиги ойдинлаша қолади...

Яна бир мисол: Ёш бир мутахассисни қардош республикалардан бирига юқори лавозимли ишга юбормоқчи бўлишди. Йигит хотинини кўндиришга уринди:

— Ойлигимиз ошади, жуда қулай квартира ҳам оламиз, хўп денг, яқол.

— Йўқ, — деди хотин, — қулай квартирада яшагандан кўра бу ерда, шаҳримиз қурилишида чанг ютиб бўлса ҳам меҳнат қилган яхши. Мен ана шундай кишилар орасида бўламан. Ахир, шаҳар бизнинг меҳнатимиз билан бунёдга келади.

Бу аёлни ўз шаҳрининг жонкуяри деса бўлади.

Бутун мамлакатнинг нигоҳи — Тошкентда. Бепоён Ватанимизнинг ҳамма бурчакларидан келган минглаб қурувчилар янги Тошкентни қуриш йўлида жонбозлик кўрсатиб ишлашяпти. Якка тартибда уй-жой қурувчилар сони ҳам тобора ортиб боряпти. «Октябрь», «Партсъезд» номли колхозларда янги массивлар барпо бўляпти. Биз шахсий уй қуриб олган Жума ота Қурбоновнинг ҳузурида бўлдик.

— Бу уйни кимлар қурмади дейсиз. Ўқитувчилар, ўқувчилар, ишчилар ҳашарга келишди. Янги уйга кўчиб кирдик. Фақат ташқарисини сувaш қолди. Эл-юртнинг ҳимматига раҳмат! — дейди қария миннатдор бўлиб.

Ремесленная кўчасида қад кўтарган иккита тўрт қаватли бино ҳадемай фойдаланишга топширилади. Уни ким қурди дерсиз? Медицина билим юртининг 18-19 ёшли ўқувчи қизлари. Улар каникулнинг баҳридан ўтиб, умумхалқ ишига муносиб ҳисса қўшишди.

Ҳозир барча тошкентликлар учун умумий бўлган битта ташвиш бор. Бу ҳам бўлса жонажон шаҳарни тезроқ қайта қуриш. Умумхалқ ҳашари бошланиб кетганлигининг боиси ҳам шунда. Ясан-тусан билан юрадиган йигит-қизларимиз коржома кийиб, кирза этик билан юришига энди ҳеч ким ажабланмайди. Ҳа, ҳамма қурувчи бўлиб қолган.

Ёш-яланнинг манглайида қурилиш чанги, ғубори...

Ҳамма янги Тошкент деб жонини жабборга бериб ишлаётган бир пайтда ўз ҳаловатинигина ўйлайдиган, бурнининг тагидан нарини кўра билмайдиган шахсларнинг ҳам учраб туриши жуда эриш туюларкан кишига. Мана, Ўрдадан трамвайга 3-4 киши чиқди. Ҳаммаси ширакайф, қўлларида бедана, гўё вагонда ўзларидан бошқа ҳеч ким йўқдек қаттиқ-қаттиқ гапиришади.

— Олим акамнинг беданаси Тўйчининг беданасини роса чўқиди. Олим ака қувониб «яшавор» деб турганда Тўйчининг беданаси ташлаб қолди-ку! Антиқа жанг бўлди-да!

— Салим, сен беданага қурт бердингми, чигиртками?

— Гўшт, — дейди Салим дегани.

Ҳамма ишга, қурилишга ошиқаётган бўлса-ю, буларнинг тутган ишини қаранг. Трамвайдагилар уларга нафрат билан қарашди. Беданавозлар эса пинакларини ҳам бузмай, ўз «суҳбат»ларини давом эттиради.

Ҳамма ижодий иш, қуриш, яратиш билан машғул. Аммо Бобир маҳалласида яшаётган Файзиев фамилияли кимса ҳар куни ароқ ичиб, хотини Абдураҳмоновани хўрлагани-хўрлаган. Тошкент қурилишида актив қатнашаётган хотинини уйга киргизиб қўйди. Халқ суди дилозорнинг таъзирини берди — 4 йил қамоқ жазосига ҳукм қилди.

Жонажон Тошкентимизнинг истиқболи порлоқ, ўсаверади, кенгаяверади, гуллаб-яшнайверади. Улкан чаманзоримиздаги битта-яримта шунғилга эса асло кун йўқ — уни дарҳол илдизи билан юлиб ташлаймиз!

Р. ИСҲОҚОВ.

И. Смоктуновский ЯНГИ РОЛДА

КИНО

1965 йилда намойиш қилинган фильмлар орасида жаҳон кино жамоатчилиги «Гамлет»ни (И. Козинцев постановкаси) зўр фильм деб, энг яхши артист деб эса Иннокентий Смоктуновскийни тан олдилар. Гамлет образини яратгани учун Ленин мукофотига сазовор бўлган бу артист нисбатан қисқа вақт ичида жаҳон кино санъаткорлари орасида энг фахрли ўринлардан бирини эгаллади. Ҳақиқатан ҳам унинг катта таланти ҳар бир ролда янги бир томони билан ярқираб кўринмоқда. Ижодий салоҳиятининг уфқлари шу қадар кенгки, у яратган характерлар замон, касб, кўлам, ихтисос бўйича турли-тумандир. Мана ўзингиз ўйлаб кўринг, «Солдатлар» фильмидаги жангчи, «Бир йилнинг тўққиз куни»даги ёш олим Илья Куликов, XX аср санъати дурдоналаридан бўлиб қолган Гамлет, жаҳон пролетариати доҳийси В. И. Ленин («Бир планетада»), музикант Моцарт («Моцарт ва Сальери»), ниҳоят страхование агенти автомобиль ўғриси Деточкин образларининг ҳам ички, ҳам ташқи қиёфасини таҳлил қилиб кўрсак, ранг-баранг характердаги шунча образни битта артист яратганига қойил қоламиз. Бу ўринда янги бадиий кинокомедия «Автомобилдан сақлан» фильми ва ундаги Деточкин образи билан танишиш ибратлидир.

Ҳақиқатан хам бу образнинг хулқ-атвори, қилмишлари, мақсадлари, яшаш услуби биз кўриб, ўрганиб қолган комик характерлардан тамомила фарқ қилади.

Режиссёр ва сценарист Элдор Рязанов ёзувчи Э. Брагининский повести асосида муаллиф билан бўлажак фильм устида ишлар экан, бош ролда ўйновчи артист Иннокентий Смоктуновскийнинг имкониятларини тўла ҳисобга олган ва унинг олмос таланти янги қирралар билан жилоланишига кенг имконият яратганлар.

Ҳақиқатан ҳам Деточкиннинг саргузаштлари чинакам комик ҳолатлар лабиринтида кечади. Ўзи софдил, беозор, ҳатто санъат шинавандаси бўлган оддий хизматчи Деточкин кўп ажиб ишларни қилади. У нуқул ҳаром пулларга сотиб олинган хусусий машиналарни ўғирлаб, уларни яна ҳаромхўрларга пуллаб, маблағни командировка, майда чой-чақа харажатларини чиқариб ташлаб, шундайлигича, болалар муассасалари ихтиёрига ўтказиб юради.

Бунинг устига уни излаб юрган жиноят қидирув бўлими ходими Подберезовиков ҳам бўш вақтини худди Деточкин қатнашадиган драма тўгарагида ўтказади, улар бир спектаклда Гамлет ва Лаэрт ролини тайёрлайдилар, жуда кўп ходисаларда бирга учрашиб турадилар. Бу унинг, у эса бунинг асл касбини билмайди. Ана шу англашилмовчиликлар орқасида жуда кўп кулгили ҳолатлар вужудга келади.

Бу орада қанчадан қанча ҳақиқий жиноятчилар фош қилинади, милиция, тергов органларининг фаолияти очилади. Кинокомедияга асос бўлган бу сюжет жилди ўз қобиғига жуда аломат воқеа ва тўқнашувларни сиғдирган.

Режиссёр доимо жиддий иш кўради. У томошабинга кулгининг жиловини бериб қўймайди. Лекин барибир томошабин ич-ичидан кулади, бу кулги кўпинча заҳарханда, таъқиб этувчи, қораловчи кулгидир. Бунинг устига ўғри Деточкин ролидаги И. Смоктуновский ўзини ниҳоятда жиддий тутади, қилмишларининг саҳоватли ва хайрли эканлигига ишонади, ишонтиради ҳам.

Унинг писта мойини қулфларга солиб, ниҳоятда ишбилармонлик билан машина ўғирлашлари, ҳатто бутун бошлиқ гаражни кўтариб, машинани уриб кетиши каби эпизодлар ўткир сюжетли саргузашт фильмидек томоша қилинади. Артистнинг маҳорати шундаки, унинг қаҳрамони бу ўткир воқеалар фонида «эриб» кетмайди. Балки мураккаб характери тобора очила боради. Артист ҳар бир эпизодда инсоннинг кайфиятини, кечинмаларини, ташвиш ва қувончларини моҳирона очиб беради. Унинг ифодали, сержилва чеҳраси, турли кайфиятни ва ички кечинмаларни яққол англатувчи қомати ва ғалати юришлари образ ҳолатини томошабинга англатишга ёрдам беради. Натижада биз ўғри Деточкин навбатдаги «иш»га борганида уни қораламаймиз балки муттаҳамларнинг адабини беришдек олижаноб ишида омад тилаймиз.

Хусусан унинг милиция инспектори билан учрашуви, ҳатто унинг мотоциклини буксирга олиб, ёрдам кўрсатиши ва ниҳоят уларнинг қочиб-қувиб юришлари ва бирдан тезликни 110 дан 20 километрга тушириши (чунки бу орада мактаб бўлиб, болалар ўтиб турарди. Деточкин ҳам, милиционер ҳам болажон одамлар эмасми) каби жуда кўп эпизодларда унинг одамийлиги яққол кўринади. Артист бу лавҳаларни ниҳоятда усталик билан, нафис бўёқларда талқин қилади.

Ҳаётимизда Юрий Деточкиндек одамларни учратиш қийин, албатта. Бу йиғма кинообраз. Унинг характерида кўпгина нуқсонлар бор. Айни чоқда у ноҳақлик, фирибгарлик, талончилик каби иллатларга қарши курашади. Лекин курашни у адлия қонунлари доирасида эмас, балки ана шу қонунлар томонидан таъқиб қилинадиган йўл билан олиб боради. Шу сабабли ҳам у якка-ёлғиз, доимо омадсизликка учрайди, пировардида иши судга тушади...

Образнинг бу қадар мураккаб, зиддиятли вазиятларда қолиши трагикомик асарларда кенг қўлланадиган шартли услублар қоидаларига мос келади. Шу сабабли биз юлғич фирибгар, муттаҳам, текинхўрларга қарши курашда Деточкин йўлини эътироф этмасак-да, унинг қилмишларини истеҳзо билан кузатамиз, у орқали нохобил хуфячи, текинхўр унсурлардан куламиз. Айни чоқда Деточкин образи орқали кино комедия устаси Э. Рязанов (унинг «Карнавал кечаси» фильми ёдингизда бўлса керак) ҳаётимиздаги иллатларни фош қилади, жамиятимизда ҳамон яшаб келаётган айрим нуқсон ва иллатларга қарши шиддатли ўт очади. Деточкиндек бир одам бу иллатларга қарши шунчалик курашган экан, демак ҳар биримиз юлғичларга қарши муросасиз бўлайлик, деган ғояни ўртага ташлайди.

Фильмда харидоргир молларни зимдан қиммат баҳода сотиб юрувчи, бебилиска пулга келган машинаси туфайли (Деточкин худди шу машинани ўғирлайман деб кўп овора бўлади) роса ташвишга қолган фирибгар сотувчи, унинг тантиқ хотини ва буларнинг қилмишларини қораловчи шарттаки ота каби образларнинг ҳар бири ўз индивидуаллиги билан ажралиб туради. Андрей Миронов, Любовь Добржанская, Анатолий Папанов каби артистлар бу характерларнинг чин моҳиятини ниҳоятда аниқ очиб берадилар.

Артист Олег Ефремов яратган терговчи Подберезовиков образи тўлалиги, инсоний фазилатлари, изчиллиги билан алоҳида ажралиб туради. Бу образ айниқса Деточкин билан тўқнашув саҳналарида янада очилиб, тўлишиб боради.

Фильмнинг тасвирий воситалари ҳам бой. Хусусан унинг бошланиши, титрлар ўтадиган экспозиция қисми, ўғирлик содир бўладиган кўпгина эпизодлар худди даҳшатли детектив асарларида бўладигандек қўрқинчли рангларда, тун, уйларнинг соялари фонида ўтади. Операторлардан А. Мукасей, В. Нахабцев билан рассомлардан Б. Немечек ва Л. Семенёвлар режиссёрнинг фикрларини ифодали талқин қилиш учун фильм руҳига монанд аниқ воситалар топганлар.

Халқимиз комедия жанридаги асарларга, хусусан фильмларга ташна. «Автомобилдан сақлан» кинокомедияси ташналикни бир оз қондиради. Шу билан бирга режиссёр Э. Рязановнинг катта ижодий хизматини таъкидлаб ўтиш керак. У бақувват артистларни йиғиб, яхлит, жиддий кинокомедия яратиш билан бирга бу фильм орқали севимли артист И. Смоктуновский талантининг янги бир қиррасини ҳам кашф этган.

М. ЯҲЁЕВ.

«ТОШКЕНТ» СЕЙСМИК СТАНЦИЯСИ ХАБАР БЕРАДИ

«Тошкент» сейсмик станциясининг аппаратлари 1 сентябрь куни кечқурун соат 20 дан 25 минут ўтганда бир марта уч балл миқдорда ер силкинганлигини қайд этди.

Зилзила эпицентри аввалгидек пойтахтимизнинг марказий қисмидадир.

СЕНТЯБРДА ОБ-ҲАВО ҚАНДАЙ БЎЛАДИ?

Ёз ҳам тамом бўлди. Эрталаб ва кечқурунлари салқин, лекин кундузи одатдагидек иссиқ. Айниқса август ойининг сўнгги кунларида ҳарорат республиканинг айрим районларида 36-39, 40-43 даражагача борди. Бунга сабаб Эрон ва Ироқ томонидан иссиқ ҳаво келиб турди

Сентябрда об-ҳаво қандай бўлади!

Бу ой куз мавсуми дейилади халқимизда. Лекин, шундай бўлса ҳам ҳавонинг қуруқ келиши, ҳароратнинг пастга тушмаслиги кутилади. Шуни ҳам айтиш керакки, шу кунларда шимолий кенгликдаги совуқ ҳаво массаси бизнинг республикамиз территориясига оқиб келаётир.

Яқин бир икки кун орасида ҳавонинг сал совуши, сўнгра ҳавонинг яна исиб кетиши, ҳарорат кечалари 17-22, кундузи эса 32-37 даражага кўтарилиши кутилади. Сентябрь ойининг иккинчи декадаси ва ойнинг охирида биринчи декадага нисбатан ҳаво салқин бўлади.

Сентябрнинг охири, октябрнинг бошларида республиканинг айрим районларида ернинг музлаши кутилади. Бошқа вақтларда ҳаво иссиқ бўлиб, ҳарорат кечалари 10-18, кундузи 26-30, 31-34 даражагача боради.

Сентябрда деярли ёғингарчилик бўлмайди. Ой давомида 1-3 кунгина ёғингарчилик бўлиши кутилади. Бу йил сентябрь ойи ўтган йилдагига нисбатан қуруқ келади. Тоғлиқ ва тоғ бағри районларида ҳавонинг совуши, вақти-вақти билан ёмғир, жала бўлиши кутилади.

А. АВАНЕСОВА.

ҲОДИСА

РАҲМАТ, МЎЪТАБАР

Кенг анҳорда сув лиммо-лим оқмоқда. Оққўрғон районидаги «1-Оққўрғон» совхозининг 4-бўлим участкасидан оқиб ўтадиган бу анҳор қирғоғида 2 ешли бола пақирчасига сув тўлдириб олиш учун энгашган ҳам эдики, у сувга йиқилиб кетди. Буни сезган болалар—Соҳибжон оқиб кетяпти, — дея қийқириқ сола бошладилар.

Шу пайт ишдан қайтиб келаётган Мўътабар Йўлдошева товуш чиққан томонга отилди. У сув бетида бир кўриниб—бир сувга ботиб кетаётган болани кўрди. Вақт ғанимат. Мўътабар ўйлаб ўтирмай ўзини сувга отди. Бир неча минутли олишувдан сўнг болани анҳор чеккасига олиб чиқди. Соҳибжонни бўлим медпунктига олиб келгандагина кўзини очиб, жасур қиз Мўътабарга қараб жилмайди. Боланинг ота-онаси Обиджон ака, Фотима холалар ва ҳамқишлоқлари Мўътабарга чексиз миннатдорчилик билдирдилар.

Т. МИРҚУРБОНОВ,
Тошкент области.

Халқаро ҳаёт

ВОҚЕАЛАР, ХАБАРЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ПОЛЬША Халқ Республикасидаги Ф. Дзержинский номли Вроцлава электр машинасозлиги заводининг маҳсулотлари халқаро бозорда катта обрў қозонди. Корхона маҳсулотларининг ассортименти йилдан-йилга ортмоқда. Ҳозир завод қарийб 300 хил оддий ва жуда мураккаб электр машиналари ишлаб чиқармоқда. Суратда: корхонанинг йиғув цехида.

ЦАФ — ТАСС фотоси.

ЛАТИН АМЕРИКАСИДА СИНФИЙ КУРАШЛАР

Латин Америкаси мамлакатларидан келаётган хабарлар у ерда забастовка курашининг кучаяётганлигидан далолат беради. Кураш кун сайин аёвсиз ва қатъий тус олмоқда. Унга меҳнаткашларнинг тобора кўплаб группалари қўшилаётир. Бу синфий қарама-қаршиликнинг кучаяётганлиги, революцион, антиимпериалистик ҳаракат ўсиб бораётганлигининг далилидир.

Яқинда Колумбия матбуотининг расмий равишда эълон қилишига қараганда, 8 июнь куни Колумбияда бир вақтнинг ўзида беш марта забастовка эълон қилинган. «Гранколомбиана» савдо флоти денгизчилари, Барранкилья шаҳридаги «Корона» заводи, Сан-Фернандо қанд заводи, Боготадаги «Муна» металлургия заводи, «Антекс» нефтни қайта ишлаш заводи ишчилари иш ташладилар. Бундан сал олдинроқ мамлакатнинг кўпгина департаментларида тамаки етиштирувчи 400 минг кишининг забастовкаси муваффақиятли ўтказилган эди. Биринчи май байрами арафасида Колумбиядаги барча университетларнинг профессор-ўқитувчилар состави забастовка эълон қилди. У студентлар ва мамлакатнинг барча аҳолиси томонидан қўллаб-қувватланди ҳамда ажойиб ғалаба билан якунланди.

Колумбия меҳнаткашларининг чиқишлари кураш резервларининг битмас-туганмаслигини кўрсатди. Аҳоли турли табақаларининг вакиллари фақат бирликкина муваффақиятга олиб келиши, ҳукмрон синфлар ва корхона эгаларини ён беришга мажбур қилиши ва ишчилар томонидан қўйилаётган талабларнинг қондирилишини таъминлаши мумкинлигини тобора яхшироқ тушунмоқдалар.

Ўз-ўзидан маълумки, Латин Америкаси меҳнаткашлари бир хил бўлмаган шароитларда кураш олиб бормоқдалар. Ҳар бир мамлакат, ҳар бир районнинг чиқишлар учун ўз конкрет сабаблари пайдо бўлмоқда. Бироқ, барибир ҳамма ерда ҳам ишчилар синфи ишсизликка қарши, нарх-навонинг доимо ошиб бораётганига қарши, инсоний турмуш ва меҳнат шароитлари, меҳнат ва социал қонунчиликка амал қилиш учун оғир кураш олиб боришга мажбурдир. Бу кураш империализмга қарши, демократик ҳуқуқлар ва озодлик учун кураш билан боғлаб олиб борилмоқда.

Чили пролетариати — Шимолий Америка мис компанияларига мансуб «Эль Теньенте» ва «Сальвадор» конлари кўмирчиларининг жуда ҳам оғир синфий кураши диққатга сазовордир. Чили журналисти Альберто Спикиннинг ёзишига қараганда, бу компаниялар «давлат ичидаги давлат» ҳисобланадилар. «Эль Теньенте» кони денгиз сатҳидан деярли 3000 метр баландликда ва Чили пойтахти Сант-Ягодан 80 километр узоқда жойлашган. 1965 йили компаниянинг олган фойдаси 102 миллион долларни ташкил этганига қарамай, кончилар учун, уларнинг оилаларининг турмушини яхшилаш учун ҳеч нарса қилинмади. Альберто Спикин конни турма ва концентрацион лагерь билан тенглаштиради.

«Кончи, — деб ёзади у, — ноумид бир киши. Унинг оддий одамларга хос нарсаси йўқ. Бу эса уларнинг турмушини жуда ҳам аянчли қилиб қўймоқда».

«Эль Теньенте» конининг меҳнаткашлари бунга ортиқча бардош бера олмадилар. Улар ҳаёт учун, инсонга мос келадиган турмуш учун кураш бошладилар. Бу кураш бир неча ҳафта давом этди. Бироқ капиталистлар ҳеч бўйин эгишни истамасди. Шунда иш ташлаган ишчилар билан бирдамлик белгиси остида «Сальвадор» конининг кончилари ҳам забастовка эълон қилдилар. «Сальвадор» забастовкачиларига нисбатан йиртқичларча жазо чоралари қўлланилди. Натижада бир неча киши ўлди ва ўнлаб кишилар ярадор бўлди. Чили меҳнаткашларининг бирлашган касаба союзлари маркази 15 мартда умуммиллий забастовка эълон қилди. Мамлакат 24 соат мобайнида ҳаракатсиз турди. Чили меҳнаткашларининг қатъий ҳаракати ва мустаҳкам иродаси олдида корхона эгалари бўйин эгишга мажбур бўлдилар ва иш ташловчиларнинг талабларини қондирдилар.

Ҳозирги пайтда Латин Америкаси пролетариатининг стачка курашида йирик тармоқлар отрядининг меҳнаткашлари, масалан, бутун мамлакат меҳнаткашларининг бир вақтда умуммиллий чиқишлари асосий ўрин тутмоқда. Чили меҳнаткашларининг 24 соатли забастовкасидан кейин Уругвай, Боливия меҳнаткашлари ҳам бу йил бир неча марта умуммиллий забастовкалар эълон қилдилар. Июнь ойи бошида эса Аргентина меҳнаткашларининг умуммиллий забастовкаси бўлиб ўтди. Унда бир вақтнинг ўзида 4 миллиондан кўпроқ ишчи ва хизматчи қатнашди. Бу забастовка бутун мамлакатга ёйилди. У президентнинг меҳнат ҳақидаги қонунни ислоҳ қилишга «вето»сига қарши уюштирилган эди. Забастовка шунингдек, сиёсий тусга ҳам эга эди.

Эквадор меҳнаткашларининг чиқишлари ҳам муҳим сиёсий аҳамиятга эгадир. Бу ерда Гуаякиль касаба союзлари томонидан ҳукмрон ҳарбий хунтанинг иқтисодий сиёсатига қарши норозилик белгиси остида эълон қилинган умумий забастовка мамлакатнинг бошқа шаҳарлари меҳнаткашлари томонидан қўллаб-қувватланди. Кўпгина корхоналарда иш тўхтаб қолди, магазинлар бекитилди, транспорт ҳаракати тўхтади. Икки кундан кейин курашга студентлар қўшилдилар. Эквадорнинг меҳнат аҳли «Ҳарбий хунта йўқолсин! Ҳокимият сайлаб қўйиладиган граждан ҳукуматига берилсин!» деган шиор остида курашди. Шаҳарнинг кўпгина кўчаларида баррикадалар қўйилди. Полиция ва армия қисмлари билан аёвсиз тўқнашувлар бўлди. Умумхалқ чиқиши натижасида ҳарбий хунта мамлакатни ташлаб чиқиб кетди. Эквадорда демократия ва граждан эркинлиги тикланди. Сўл партиялар подпольедан чиқди.

Латин Америкаси меҳнаткашлари бу кураш жараёнида ўзининг асосий душмани — Шимолий Америка империализмини яхшироқ таниб олмоқдалар. Шимолий Америка империализми Латин Америкаси мамлакатларининг сиёсий, ижтимоий ва маданий ҳаётига тобора кўп аралашяпти, табиий бойликларини талон-торож қиляпти, халқ оммасини эксплуатация қилмоқда. Кураш жараёнида шу билан бирга «буржуа реформачилари» деб аталмиш одамларнинг хоинлиги тобора аниқроқ сезилиб қолмоқда. Чилидаги кончиларга қарши жазолар, Эквадордаги студентларни қийнашлар, Венесуэла, Панама, Перу, Боливия меҳнаткашларига қарши полиция репрессиялари буржуа «реформачилари» кимнинг тарафини олаётганини ва улар кимнинг манфаатларини ҳимоя қилаётганлигини ёрқин намойиш қилди.

Бироқ, шуни ҳам қайд қилиш керакки, АҚШ империалистик доиралари, Латин Америкаси капиталистлар синфининг вакиллари ишчилар синфи сафларини заифлаштириш, улар ўртасида турли жанжаллар чиқариб, қарама-қаршиликлар вужудга келтириш йўлидан ҳам қайтмаяптилар. Тўғрисини айтиш керак, айрим ҳолларда улар ўз мақсадларига эришяптилар ҳам. Масалан, Бразилияда меҳнаткашлар оммасига нисбатан репрессиялар натижасида кўпгина касаба союз ташкилотлари ҳукумат жосусларининг қўлига тушиб қолди. Уругвайда Шимолий Америка монополияларининг маблағи ҳисобига махсус касаба союз мактаби очилди. Унда кейинчалик касаба союз ташкилотларида қўпорувчилик ишлари олиб бориш учун «касаба союз раҳбарлари» тайёрлаб чиқариладиган бўлди.

Бироқ, бу айрим манзаралар Латин Америкаси мамлакатларида тобора ўсаётган, кенгаяётган, сифат жиҳатидан ўзгариб, тобора сиёсий, антиимпериалистик йўналишга эга бўлаётган, янги-янги кураш формаларини ишлаб чиқаётган ишчилар ҳаракатининг ривожланишига ҳал қилувчи таъсир кўрсата олмайди. Меҳнаткашлар кураши сиёсий аҳамиятининг ўсиб бораётганлиги ишчилар синфи билан пролетар бўлмаган омманинг манфаатлари тобора бир-бири билан боғланиб кетаётганлигидадир. Шунинг учун ҳам йирик монополияларнинг корхоналарини национализация қилиш, аграр қайта ўзгаришлар ясаш, демократик эркинликлар, Шимолий Америка монополиялари фаолиятини чегаралаб қўйиш тўғрисидаги талаблар халқ оммаси томонидан кенг қўллаб-қувватланилмоқда.

Латин Америкаси меҳнаткашларининг забастовка кураши тобора кенг тус олаётир. Америка қайнамоқда, унинг қудратли халқ кучлари гоҳ у ерда, гоҳ бу ерда бу қитъани чет эл капиталистлари ва уларнинг маҳаллий капиталистлардан иборат иттифоқчилари ўраб олган занжирни узиб ташламоқда. Ишчилар синфи революцион ҳаракатнинг олдинги сафларида бормоқда. Энг муҳими ана шунда. Ютуқлар гарови, куч-ғайрат ва шонли ғалаба гарови ҳам ана шунда.

В. БОРИСОВ,
(ТАСС).

НИГЕРИЯ—ЯНА ФЕДЕРАЦИЯ

ЛАГОС, 1 сентябрь. **(ТАСС мухбири Б. Копейко хабар беради:** Нигерия миллий ҳарбий ҳукуматининг бошлиғи генерал Якубу Говон Нигерияда Федератив бошқарув системасини қайтадан тикловчи декретга имзо чекди. Янги декретга мувофиқ, миллий ҳарбий ҳукумат федерал ҳарбий ҳукуматга айлантирилади. Декрет бугундан бошлаб кучга киради.

Генерал Якубу Говоннинг ўтмишдоши генерал Агийи-Иронси федерал тузум Нигерияни кучсиз автоном областлардан иборат қурамага айлантириб юборади ва қабилалар орасидаги зиддиятларни авж олдириб юборади, деб ҳисоблаб, шу йил май ойида мамлакатнинг федерал тузумини тугатиб, Нигерияни унитар (яхлит) давлатга айлантирган эди.

Агийи-Иронси кўрган бу чорага мамлакатнинг шимолий районларидаги қабила бошлиқлари ва феодаллар қаршилик кўрсатдилар. Улар федерал тузумнинг бекор қилинишини ўзларининг имтиёзлари ва ҳокимиятларига қилинган ҳужум деб билдилар. Натижада уларнинг шу йил июль ойи охирида кўтарган исёни Агийи-Иронси ҳукуматини ҳокимиятдан четлатиб қўйди. Шундан сўнг давлат бошлиғи бўлиб қолган генерал Якубу Говон, унитар бошқарув системаси Нигерияга тўғри келмайдиган система бўлиб қолди, деб айтди.

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИДА

ҲУЖУМ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Америка авиацияси 30 августда Вьетнам Демократик Республикаси территориясига яна бир неча марта ҳужум қилди. Шимолий Вьетнамнинг кўпгина вилоятларидаги аҳоли яшайдиган пунктлар ва саноат иншоотлари, шунингдек демилитарлаштирилган зонанинг шимолий қисмида жойлашган аҳоли яшайдиган пунктлар бомбардимон қилинди ва ўққа тутилди.

ИШЛАБ ЧИҚАРИШДАН АЖРАЛМАГАН ҲОЛДА

Ханойдаги институтлар, профессионал ўрта билим юртлари саноат корхоналари ва муассасалар билан биргаликда мамлакатда олий ва ўрта техника курслари шохобчаларини ташкил этдилар. Шу йилнинг биринчи ярмидагина 1000 га яқин киши ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда шу курсларда ўқиди.

Кейинги беш йил ичида Шимолий Вьетнамда 2.693 инженер ва 3.699 та бошқа техника мутахассислари тайёрланди. Улар ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқидилар.

ЭРОНШУНОСЛАР КОНГРЕССИ

Теҳрон университети биносида шарқшунос-эроншуносларнинг халқаро конгресси очилди. Конгресснинг ишида 33 мамлакатдан 200 дан ортиқ олим, шунингдек ЮНЕСКО вакиллари қатнашмоқдалар. Совет делегацияси Москва, Ленинград, Боку, Тошкент, Душанба олимларидан иборат. Конгрессда Эрон адабиёти ва санъати тарихи проблемалари караб чиқилади.

Конгрессни Эрон шоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий очди.

ЖАКАРТА АҲОЛИСИ

Кейинги статистика маълумотларига қараганда, Индонезия пойтахтининг аҳолиси 3 миллион 649 минг кишини ташкил этган.

ШАРҚИЙ ПОКИСТОН ВА ЛАОСДА СУВ ТОШҚИНИ

Шарқий Покистоннинг олти округида бўлган сув тошқинидан 2,5 миллионга яқин киши зарар кўрди. Каттиқ сел ёққанлиги натижасида Жамун ва Гораи дарёлари тошиб, икки округда сув остида қолаётган районлар сони ортиб бормоқда.

Муншинганж шаҳрининг сув остида қолиш хавфи пайдо бўлди. Бу шаҳарнинг баъзи районларини сув босди.

Матбуотнинг ёзишича, бир қанча округларнинг районларида энг зарур буюмларга эҳтиёж катта.

* * *

Меконг дарёси тошганлиги натижасида Лаос пойтахтининг қарийб ярми сув остида қолди. Аэропорт ёпилди.

Меконг дарёсининг суви кўтарилмоқда. Тошқин натижасида кўп оилалар бошпанасиз қолди.

ЖАНУБИЙ КОРЕЯДА ЮҚУМЛИ ЭНЦЕФАЛИТ КАСАЛЛИГИ АВЖ ОЛМОҚДА

Жанубий Кореяда бир кечаю-кундузда энцефалит билан 116 киши оғриганлиги рўйхатга олинди. Шу йилнинг август ойи бошидан буён шу касалликдан 349 киши ўлди, энцефалит билан оғриганларнинг умумий сони эса, 1.608 кишига етди.

САЙГОНДА ПОЛИЦИЯ ТЕРРОРИ

ЛОНДОН, 1 сентябрь. (ТАСС). Таъсис мажлиси деб аталган мажлисга сайлов ўтказиш мақсадида ҳарбий хунта ташкил қилаётган майнабозчиликка қарши норозилик овозини Сайгон қўғирчоқ ҳукуматининг маъмурлари шафқатсиз полиция террори ўтказиш йўли билан бостиришга уринмоқдалар. Яқинда улар 11 сентябрда ўтказилмоқчи бўлган сайловларга қарши кўпчилик орасида агитация юритган ҳар бир кишини отиб ташлаш тўғрисида полицияга буйруқ бердилар. Рейтер агентлиги мухбирининг Сайгондан берган хабарида айтилишича, 30 августда полициячилар Сайгонда аҳолини сайловларга қатнашишга даъват қилувчи сўзлар ёзилган плакатни кўчириб ташлаган бир кишини автоматдан отиб ўлдирганлар.

РАДИО
БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Халқ қўшиқлари, 9.30 — Най куйлари, 9.45 — «Ҳамма нарса шай» (тож.), 10.30 — Қўшиқлар, 11.10 — «Бизнинг радиопочта», 11.25 — Чолғу куйлари, 12.15 — Спорт эшиттириши (рус.), 12.30 — Қўшиқ ва куйлар, 13.30—Фортепьяно пьесалари, 16.15 — Музикали соат, 17.20 — Уйғур куйлари, 18.10 — Лирик қўшиқлар, 18.30 — Концерт, 19.20 — Озарбайжон куйлари, 20.00 — «Октябрь» радиостанцияси, 20.20 — Эстрада-рақс куйлари, 21.20 — Концерт (Калинин районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхози клубидан), 22.00 — Дунё воқеалари, 22.10 — Кулги кечаси, 23.10 — Концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ
БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 17.00 — **Кинофильм** (болалар учун), 17.25 — **Телевизион янгиликлар.**

Рус тилида: 17.40 — **Москвалик** (болалар учун), 17.50 — **Биринчи саёҳат** (илмий-оммабоп фильм), 18.10 — **Телевизион янгиликлар,** 18.25 — **Реклама ва эълонлар,** 18.30 — **Чет эл кинохроникаси,** 18.40 — **Тротуардаги соя** (ҳужжатли фильм), 19.00 — **Ҳазил, қўшиқ ва интермедиялар.**

19.40 — **Эртаги кун программаси.**

Ўзбек тилида: 19.45 — **Қувноқ хандалар,** 20.30 — **Кинофильм,** 20.40 — **Концерт** («Баҳор» рақс ансамбли).

21.45 дан — **Москва кўрсатади.** (Тажриба тариқасида).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.25 дан — **Москва кўрсатади** (тажриба тариқасида).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 3/IX да янги спектакль **Парвона,** 4/IX да **Ой тутилган тунда.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 3/IX да **Гули сиёҳ,** 4/IX да **Тошболта ошиқ.**

«ПОЛИТОТДЕЛ» КОЛХОЗИ СТАДИОНИДА
4 сентябрь кеч соат 6 да Совет Иттифоқи биринчилиги учун:
«Политотдел» (Тошкент области) — «Восток» (Усть-Каменогорск) командалари ўртасида
ФУТБОЛ
Навоий номли театрдан (Революция сквери орқали) ва Қўйлиқдан стадионга махсус автобуслар қатнайди.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
6, 7, 8 сентябрда
ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДА АРТИСТЛАРИНИНГ
КОНЦЕРТЛАРИ
Концертларда: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Қундуз Миркаримова, Тоштемир Шарипов, солистлардан Олмахон Ҳайитова, Гулчеҳра Исмоилова, Изом Садриев, Тўхта Рисметова, Рустам Мадраҳимов ва ўзбек халқ чолғу ансамбли қатнашади.
Концерт кеч соат 8 да бошланади. Билетлар Концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан ва район кассаларида кундуз 12 дан сотилади.

ТОШКЕНТ МОЙ-ЁҒ КОМБИНАТИГА
электромонтёрлар, слесарлар, электрослесарлар, контроль-ўлчов асбоблари ва автоматика прибористлари,
ҳамма цехларда ишлаш учун 8, 10-синф ҳажмида маълумоти бўлган хотин-қизлар ва эркаклар,
юкчилар, дурадгорлар, лаборантлар, бочка усталари, ёрдамчи ишчилар
КЕРАК
Сменалаб ишлайдиганлар комбинат автобусида ташилади.
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар-73, Жарқўрғон кўчаси, 43-уй, кадрлар бўлими (26-автобус боради).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ МЕДИЦИНА ИНСТИТУТИГА
бош бухгалтер, бош бухгалтер ўринбосари, бухгалтерлар, массирлар, санитаркалар, киномеханиклар, курьер
КЕРАК
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар-33, Карл Маркс кўчаси, 103-уй, кадрлар бўлими.

Редактор ўринбосари
Ҳ. НУРУЛЛАЕВ.

Бизнинг адрес ва телефонлар
СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323. Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши — В33469, В37221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216. Коммунистик тарбия — В31455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалик — В37604. Адабиёт ва санъат — В32036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот — В32347. Оммавий ишлар ва хатлар — В39005, В33553. Иллюстрация — В34524, Стенографистка — В37343, Корректура — В37162. Эълонлар — В38142, Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258.

 ИНДЕКС 64543. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Р. 06740.